

EUROPEAN
U R B A N
INITIATIVE

ZAKRES WYMAGAŃ I OBOWIĄZKÓW EUROPEJSKA INICJATYWA MIEJSKA – DZIAŁANIA INNOWACYJNE

DRUGIE ZAPROSZENIE DO SKŁADANIA
WNIOSKÓW EUI-IA
31/05/2023 – 05/10/2023

31/05/2023

Co-funded by
the European Union

Région
Hauts-de-France

Spis treści

1.	WSTĘP	3
2.	UPRAWNIONE ORGANY – KTO MOŻE ZŁOŻYĆ WNIOSEK	4
2.1	PIERWSZA KATEGORIA	5
2.2	DRUGA KATEGORIA	6
2.3	TRZECIA KATEGORIA	7
2.4	WSPÓLNE WYMAGANIA DLA UPRAWNIONYCH ORGANÓW MIEJSKICH	8
3.	ZAKRES TEMATYCZNY DRUGIEGO ZAPROSZENIA DO SKŁADANIA WNIOSKÓW EUI-IA	9
3.1	EKOLOGIZACJA MIAST	10
	OGÓLNA DEFINICJA I KONTEKST TEMATU „EKOLOGIZACJA MIAST”	10
	ZNACZENIE DLA WŁADZ MIEJSKICH I ICH ROLA	11
	PODPOWIEDZI DLA WŁADZ MIEJSKICH	13
	CELE POLITYKI SPÓJNOŚCI	14
	WSKAŹNIKI REZULTATU I PRODUKTU	15
3.2	ZRÓWNOWAŻONA TURYSTYKA	17
	OGÓLNA DEFINICJA I KONTEKST TEMATU „ZRÓWNOWAŻONA TURYSTYKA”	17
	ZNACZENIE DLA WŁADZ MIEJSKICH I ICH ROLA	19
	PODPOWIEDZI DLA WŁADZ MIEJSKICH	20
	CELE POLITYKI SPÓJNOŚCI	21
	WSKAŹNIKI REZULTATU I PRODUKTU	21
3.3	WYKORZYSTANIE TALENTÓW W KURCZĄCYCH SIĘ MIASTACH	23
	OGÓLNA DEFINICJA I KONTEKST TEMATU „WYKORZYSTANIE TALENTÓW W KURCZĄCYCH SIĘ MIASTACH”.	23
	ZNACZENIE DLA WŁADZ MIEJSKICH I ICH ROLA	24
	PODPOWIEDZI DLA WŁADZ MIEJSKICH	25
	CELE POLITYKI SPÓJNOŚCI	27
	WSKAŹNIKI REZULTATU I PRODUKTU	28
4.	FAZY PROJEKTU	30
5.	ZASADY FINANSOWANIA	31
6.	TWORZENIE I REALIZACJA PROJEKTÓW	32
6.1	PARTNERSTWO	32
6.2	LOGIKA INTERWENCJI W PROJEKCIE I PLAN PRAC	36
6.3	WSPARCIE EKSPERTÓW	37
6.4	TRANSFER	38
6.5	KATEGORIE KOSZTÓW	40
7.	PROCES SKŁADANIA WNIOSKÓW	42

8.	PROCES SELEKCJI.....	43
8.1	SPRAWDZANIE KWALIFIKOWALNOŚCI.....	43
8.2	OCENA STRATEGICZNA.....	45
8.3	OCENA OPERACYJNA.....	46
8.4	SYSTEM PUNKTACJI.....	46
8.5	KRYTERIA WYKLUCZENIA WNIOSKODAWCÓW UBIELAJĄCYCH SIĘ O FINANSOWANIE.....	47
9.	FAZA ROZPOCZĘCIA I KONTRAKTOWANIA.....	49
10.	JAK UZYSKAĆ POMOC	50
11.	NAJWAŻNIEJSZE TERMINY	50

1. WSTĘP

Pakiet legislacyjny dotyczący polityki spójności na lata 2021-2027 obejmuje ustanowienie Europejskiej Inicjatywy Miejskiej (określonej w art. 12 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2021/1058 z dnia 24 czerwca 2021 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz w sprawie Funduszu Spójności¹ - rozporządzenie w sprawie EFRR/FS) – instrumentu Unii Europejskiej, **będącego następcą Inicjatywy na rzecz innowacyjnych działań miejskich realizowanej w okresie programowania 2014-2020**. Nowa inicjatywa jest podstawowym narzędziem wspierania miast każdej wielkości, budowania potencjału i wiedzy, wspierania innowacji oraz opracowywania możliwych do przeniesienia i skalalnych innowacyjnych rozwiązań dla wyzwań miejskich o znaczeniu dla Unii Europejskiej (UE). Ostatecznym celem jest zainspirowanie do korzystania z głównego nurtu programów polityki spójności na obszarach miejskich za pomocą sprawdzonych innowacji, w tym szczególnie tych otrzymujących wsparcie z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) na cele szczegółowe określone w art. 3 rozporządzenia w sprawie EFRR/FS², oraz wzmocnienie zdolności innowacyjnych miast jako beneficjentów lub pośredników w zarządzaniu tymi funduszami.

Jednym z głównych celów Europejskiej Inicjatywy Miejskiej (EUI), a w tym szczególnie jej części poświęconej działaniom innowacyjnym (EUI-IA), jest kontynuowanie wsparcia zainicjowanego przez inicjatywę na rzecz innowacyjnych działań **miejskich poprzez zapewnienie władzom miejskim w całej Europie przestrzeni i zasobów do identyfikacji i eksperymentowania (poprzez projekty pilotażowe) z nowymi innowacyjnymi rozwiązaniami dla wzajemnie powiązanych i złożonych lokalnych wyzwań w zakresie zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich**. Dzięki EUI-IA organy miejskie będą miały możliwość weryfikacji, jak nowe i niesprawdzone jeszcze rozwiązania funkcjonują w praktyce i jaką stanowią odpowiedź na złożoność rzeczywistego życia. Procesy i wyniki eksperymentów będą śledzone przez miasta partnerskie z innych krajów (partnerzy transferowi) w celu wspierania i wzmocnienia możliwości przenoszenia i odtwarzalności testowanych innowacyjnych rozwiązań w całej UE.

Organy miejskie powinny skorzystać z możliwości oferowanej przez EUI-IA, żeby wypróbować innowacyjne podejścia i metody pracy wykraczające poza zakres „standardowych projektów” (które mogłyby być finansowane z „tradycyjnych” źródeł finansowania, w tym z głównych programów EFRR). EUI-IA umożliwia miastom przekształcanie ambitnych i kreatywnych pomysłów w prototypy, które można przetestować w prawdziwych warunkach miejskich. Innymi słowy, EUI-IA wspiera projekty pilotażowe, które są zbyt ryzykowne, żeby mogły być finansowane z tradycyjnych źródeł finansowania pod warunkiem, że są wystarczająco wysoko innowacyjne i eksperymentalne.

¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1058 z dnia 24 czerwca 2021 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Funduszu Spójności: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX:32021R1058>. Cele szczegółowe EFRR zostaną określone w każdej europejskiej inicjatywie miejskiej – zaproszeniu do składania wniosków w ramach działań innowacyjnych.

² *Ibidem*.

Projekty EUI-IA są wybierane w drodze zaproszeń do składania wniosków dotyczących jednego lub kilku tematów zaproponowanych przez Komisję Europejską (KE). Całkowity budżet EUI wynosi 450 milionów EUR, z czego 75% jest przeznaczone na wsparcie komponentu EUI-IA. **Każdy projekt może otrzymać maksymalnie 5 milionów euro współfinansowania z EFRR, a realizacja projektu powinna nastąpić w ciągu maksymalnie 3,5 roku.**

EUI jest zarządzany przez Dyрекcyję Generalną KE ds. Polityki Regionalnej i Miejskiej (DG REGIO) w trybie zarządzania pośredniego. KE wyznaczyła region Hauts-de-France (Francja) jako Podmiot Upoważniony, któremu powierzono wdrażanie EUI. Stały Sekretariat EUI został utworzony w celu wspierania Podmiotu Upoważnionego i zapewnienia bieżącego zarządzania EUI.

Niniejszy zakres wymagań i obowiązków stanowi wystosowane przez Podmiot Upoważniony zaproszenie do składania wniosków projektowych przez uprawnione organy w ramach drugiego zaproszenia do składania wniosków EUI-IA. Na niniejsze zaproszenie do składania wniosków przydziela się orientacyjny budżet w wysokości 120 milionów EUR z EFRR.

Niniejszy dokument określa wymagania i procedury, których należy przestrzegać w przypadku drugiego zaproszenia do składania wniosków EUI-IA. **Należy go odczytywać w powiązaniu z wytycznymi EUI-IA, dokumentem roboczym formularza wniosku oraz pozostałymi dokumentami opublikowanymi na stronie internetowej EUI w związku z zaproszeniem.**

2. UPRAWNIONE ORGANY – KTO MOŻE ZŁOŻYĆ WNIOSEK

O wsparcie w ramach EUI-IA mogą ubiegać się następujące organy:

- **Pierwsza kategoria:** Każdy organ lokalnej administracji miejskiej zdefiniowany zgodnie ze stopniem urbanizacji (DEGURBA) Eurostat jako miasto lub przedmieście (odpowiadające kodowi DEGURBA 1 lub kodowi DEGURBA 2 Eurostatu) zamieszkałe przez co najmniej 50 000 mieszkańców.
- **Druga kategoria:** Stowarzyszenie lub ugrupowanie organów miejskich o statusie prawnym zorganizowanej aglomeracji złożone z lokalnych jednostek administracyjnych, w którym większość (co najmniej 51%) mieszkańców mieszka w lokalnych jednostkach administracyjnych określonych zgodnie ze stopniem urbanizacji (DEGURBA) Eurostat jako miasto lub przedmieście (odpowiadające kodowi DEGURBA 1 lub kodowi DEGURBA 2) i w którym łączna liczba ludności wynosi co najmniej 50 000 mieszkańców.
- **Trzecia kategoria:** Stowarzyszenie lub ugrupowanie organów miejskich niemające statusu prawnego zorganizowanych aglomeracji, w którym wszystkie zaangażowane organy miejskie

(Główny Organ Miejski i Stowarzyszone Organy Miejskie) są lokalnymi jednostkami administracyjnymi zdefiniowanymi zgodnie ze stopniem urbanizacji (DEGURBA) Eurostat jako miasto lub przedmieście (odpowiadające kodowi DEGURBA 1 lub kodowi DEGURBA 2) i w którym łączna liczba ludności (Główny Organ Miejski i Stowarzyszone Organy Miejskie) wynosi co najmniej 50 000 mieszkańców.

Jedynie uprawnione organy miejskie, zgodnie z definicją powyżej, mogą składać wniosek w ramach zaproszenia do składania wniosków EUI-IA.

Definicja lokalnych jednostek administracyjnych oraz klasyfikacja według stopnia urbanizacji i liczby mieszkańców opierają się na informacjach zawartych w tabeli zgodności EUI-IA ("EUI-IA_Call2_Correspondence_table": https://www.urban-initiative.eu/sites/default/files/2023-05/EUI-IA_Correspondence_table.xlsx). Tabela będzie używana jako główny dokument referencyjny dla kontroli kwalifikowalności. Wnioskodawcy proszeni są o zapoznanie się z tabelą zgodności w celu weryfikacji kwalifikowalności i dostarczenia informacji na temat lokalnych jednostek administracyjnych zawartych w ich granicach administracyjnych oraz danych liczbowych dotyczących liczby mieszkańców. Zdecydowanie zaleca się przeprowadzenie samooceny kwalifikowalności (w oparciu o powyższą tabelę zgodności) przed wypełnieniem formularza wniosku. W przypadku luk, niespójności lub wątpliwości dotyczących interpretacji danych zawartych w tabeli zgodności EUI-IA zaleca się, żeby wnioskodawcy skontaktowali się ze Stałym Sekretariatem przed wypełnieniem i złożeniem formularza wniosku. W trakcie procedury wyboru Stały Sekretariat będzie przeprowadzał kontrolę kwalifikowalności wyłącznie na podstawie informacji zawartych w formularzu wniosku. W przypadkach, gdy status wnioskodawcy jako kandydata nie jest pewny, Stały Sekretariat będzie kontaktował się ze wszystkimi odpowiednimi partnerami, w tym z Eurostat, w celu określenia kwalifikowalności.

2.1 PIERWSZA KATEGORIA

- Gmina/rady miejskie/okręgi, których granice administracyjne odpowiadają jednej lokalnej jednostce administracyjnej. W takim przypadku lokalna jednostka administracyjna jest klasyfikowana jako miasto i przedmieście według stopnia urbanizacji (kod 1 i/lub 2 w tabeli zgodności – kolumna Stopień urbanizacji) i liczy co najmniej 50 000 mieszkańców.
- Gmina/rady miejskie, których granice administracyjne obejmują kilka lokalnych jednostek administracyjnych. Dotyczy to gmin/rad miejskich w Portugalii, Irlandii, Grecji, na Malcie i Łotwie, gdzie definicja lokalnej jednostki administracyjnej Eurostatu nie odpowiada gminom/radom miejskim, ale jednostkom podmiejskim (parafiom) lub jednostkom statystycznym (okręgom wyborczym). W tym przypadku gmina/rada miejska może kwalifikować się tylko wtedy, gdy ma łącznie 50 000 mieszkańców i jeśli większość (co najmniej 51% mieszkańców) mieszka w lokalnych jednostkach administracyjnych sklasyfikowanych jako miasta lub przedmieścia według stopnia urbanizacji (kod 1 i/lub 2 w tabeli zgodności – kolumna Stopień urbanizacji).

2.2 DRUGA KATEGORIA

Zorganizowane aglomeracje będące stowarzyszeniem/ugrupowaniem organów miejskich spełniające następujące kryteria:

- Oficjalnie uznane za szczebel samorządu terytorialnego (inny niż szczebel regionalny i wojewódzki) na mocy prawa krajowego z obowiązkiem przystąpienia do organizacji ponadgminnej przez gminy/rady miejskie (w związku z tym do tej kategorii nie zalicza się stowarzyszeń zorganizowanych na zasadzie dobrowolności, w określonym celu i/lub o ograniczonym czasie trwania).
- Muszą składać się wyłącznie z gmin/rad miejskich (w związku z tym do tej kategorii nie zalicza się stowarzyszeń zrzeszających inne instytucje, takie jak uniwersytety, izby handlowe itp.).
- Muszą mieć określone kompetencje, przewidziane w prawie krajowym, delegowane przez zaangażowane gminy w obszarach polityki istotnych dla projektu EUI-IA. Zachęca się stowarzyszenia do precyzyjnego odniesienia się do krajowych ram prawnych. Aglomeracje zorganizowane mają wyłączne kompetencje w zakresie projektowania i wdrażania w obszarach polityki istotnych dla projektu EUI-IA.
- Muszą mieć specjalną strukturę polityczną (z pośrednią reprezentacją zaangażowanych gmin) i administracyjną (dedykowany personel).

Przykładami kwalifikujących się zorganizowanych aglomeracji w ramach EUI-IA są:

- Francja: Métropoles, Communautés Urbaines, Communautés d'Agglomération, Etablissements Publics Territoriaux (EPT) i Communautés de Communes.
- Włochy: tylko Città Metropolitane i Unione di Comuni. Należy pamiętać, że Consorzi, Gruppi di Azione Locale (GAL), Convenzione dei Comuni lub jakakolwiek inna zorganizowana aglomeracja, która nie jest uważana za organy lokalne na mocy włoskiego ustawodawstwa krajowego (Testo Unico degli Enti Locali), nie kwalifikują się do pomocy.
- Niemcy: Landkreis.
- Hiszpania: Mancomunidades i Area Metropolitana Barcelona. Należy pamiętać, że „Diputaciones provinciales” (rządy prowincji) są uznawane za organy prowincji i dlatego nie są uznawane za kwalifikujące się aglomeracje zorganizowane.
- Portugalia: Comunidades Intermunicipais (CIM).

Europejskie Ugrupowanie Współpracy Terytorialnej (EUWT), którego partnerstwa składają się wyłącznie z organów miejskich (zgodnie z powyższą definicją) i które ma szczególne kompetencje w zakresie kształtowania i wdrażania polityki istotne dla zaproszenia do składania wniosków w ramach EUI-IA,

uznaje się za aglomeracje zorganizowane i w związku z tym mogą one składać wniosek w ramach zaproszeń do składania wniosków EUI-IA jako Główny lub Stowarzyszone Organy Miejskie. EUWT, których partnerstwa obejmują inne organizacje (np.: państwa członkowskie, organy regionalne, stowarzyszenia, uniwersytety itp.) nie są uznawane za zorganizowane aglomeracje i nie mogą ubiegać się o status Głównych ani Stowarzyszonych Organów Miejskich, ale mogą przyłączyć się jako Partnerzy Realizacji Projektu do wniosku złożonego przez uprawnione organy miejskie.

W ramach EUI-IA zorganizowane aglomeracje uznaje się za jeden organ miejski reprezentujący wszystkie zaangażowane gminy/rady miejskie. Z tego powodu we wniosku dotyczącym projektu złożonym przez aglomerację zorganizowaną wskazuje się, że jest to Główny Organ Miejski. W celu weryfikacji kwalifikowalności aglomeracji zorganizowanych Stały Sekretariat sprawdzi, czy całkowita liczba mieszkańców wynosi co najmniej 50 000 oraz czy większość (co najmniej 51% mieszkańców) mieszka w lokalnych jednostkach administracyjnych wchodzących w skład aglomeracji, które są klasyfikowane jako miasta lub przedmieścia w zależności od stopnia urbanizacji.

2.3 TRZECIA KATEGORIA

Każde stowarzyszenie organów miejskich (krajowe/regionalne stowarzyszenia organów miejskich, pakty terytorialne, okręgi rozwojowe itp.), a także poszczególne organy miejskie bez sformalizowanych umów o współpracy, ale skłonne do wspólnego składania wniosku, mogą złożyć wniosek, wskazując Główny Organ Miejski wśród zaangażowanych gmin/rad miejskich i wymieniając pozostałe jako Stowarzyszone Organy Miejskie.

Żeby kwalifikować się do pomocy, wszystkie zaangażowane organy miejskie (główne i stowarzyszone organy miejskie) uznaje się za lokalne jednostki administracyjne i klasyfikuje jako miasta lub przedmieścia zgodnie ze stopniem urbanizacji Eurostat (kod DEGURBA 1 lub kod DEGURBA 2). W przypadku organów miejskich, których granice administracyjne obejmują więcej niż jedną lokalną jednostkę administracyjną, stosuje się te same zasady definicji stopnia urbanizacji opisane w części 2.1. Stosunki pomiędzy głównymi i stowarzyszonymi organami miejskimi nie muszą być sformalizowane w momencie składania wniosku. W przypadku zatwierdzenia i poparcia wniosku, związek będzie musiał zostać sformalizowany w formie umowy o partnerstwie (Stały Sekretariat przekaże szablony głównemu organowi miejskiemu).

Dotychczasowe doświadczenia pokazują, że pojedyncze projekty realizowane przez stowarzyszenia lub zgrupowania miast niemające statusu zorganizowanej aglomeracji, obejmujące ponad 3 organy miejskie (główne i stowarzyszone organy miejskie) bez przyległości terytorialnej, grożą utratą spójności i trudnościami w osiągnięciu znaczących rezultatów. W związku z tym zaleca się, żeby stowarzyszenia i/lub grupy organów miejskich (niemające statusu aglomeracji zorganizowanych), które zamierzają złożyć wniosek, zachowywały ciągłość terytorialną i dążyły do ograniczenia liczby zaangażowanych stowarzyszonych organów miejskich.

2.4 WSPÓLNE WYMAGANIA DLA UPRAWNIONYCH ORGANÓW MIEJSKICH

Oprócz zasad przedstawionych powyżej dla każdej konkretnej kategorii uprawnionych organów miejskich, do wszystkich takich organów miejskich w ramach EUI-IA stosuje się następujące zasady:

- Wszystkie organy miejskie mają siedzibę w państwie członkowskim UE.
- Jedynie uprawnione organy miejskie, jak określono powyżej, mogą złożyć wniosek w ramach zaproszenia do składania wniosków EUI-IA. Formularz wniosku złożony przez Partnera Realizacji Projektu zostanie uznany za niekwalifikujący się.
- Organy miejskie (zgodnie z powyższą definicją) mogą być wymienione we wniosku dotyczącym projektu jedynie jako Główny i/lub Stowarzyszony Organ Miejski. Kategoria Partnerów Realizacji Projektu jest zarezerwowana wyłącznie dla instytucji i/lub organizacji, które nie są uznawane za organy miejskie w ramach EUI-IA.
- Jeśli innowacyjne rozwiązania wymagają współpracy miejsko-wiejskiej lub podejścia funkcjonalnego, możliwe jest uwzględnienie lokalnych jednostek administracyjnych zdefiniowanych jako wiejskie zgodnie z ich stopniem urbanizacji (kod DEGURBA 3 Eurostat) jako Partnerów Realizacji Projektu. Należy pamiętać, że ich liczba mieszkańców nie liczy się do osiągnięcia minimalnego progu kwalifikowalności wynoszącego 50 000. Powód włączenia lokalnych jednostek administracyjnych zdefiniowanych jako wiejskie musi być jasno przedstawiony i uzasadniony w formularzu wniosku.
- Organy miejskie lub zorganizowana aglomeracja mogą być zaangażowane tylko w jeden wniosek dotyczący projektu w ramach każdego zaproszenia do składania wniosków (nawet jeśli wnioski dotyczące projektu są przedkładane w ramach różnych tematów w tym samym zaproszeniu do składania wniosków). Zasada ma zastosowanie również do Stowarzyszonych Organów Miejskich (gmina może być zaangażowana tylko w jedną propozycję projektu, niezależnie od tego, czy jest to Główny Organ Miejski czy Stowarzyszony Organ Miejski).
- Organy miejskie, które uzyskały już wsparcie w ramach zatwierdzonego projektu EUI-IA w ramach poprzedniego zaproszenia do składania wniosków, nie mogą składać nowego wniosku dotyczącego tego samego tematu przez cały okres trwania inicjatywy.
- Organy miejskie muszą przestrzegać wymogów dotyczących wykluczenia z dostępu do finansowania (więcej szczegółów znajduje się poniżej w rozdziale 8.5 „Kryteria wykluczenia dla wnioskujących o dofinansowanie” oraz w Wytycznych EUI-IA, rozdział 3.3 „Kryteria wykluczenia dla wnioskujących o dofinansowanie”).

Agencje i przedsiębiorstwa (np.: w dziedzinie gospodarki energią/odpadami, rozwoju gospodarczego, promocji turystyki itp.) będące w całości lub w części własnością gminy/rady miejskiej nie są uznawane za lokalne jednostki administracyjne i w związku z tym nie mogą być uznawane za uprawnione organy

miejskie. Niemniej jednak organizacje te mogą być zaangażowane w partnerstwo jako Partnerzy Realizacji Projektu (więcej szczegółów na temat ról i obowiązków Partnerów Realizacji Projektu znajduje się w wytycznych EUI-IA, rozdział 2.1.2 „Typologia Europejskiej Inicjatywy Miejskiej – partnerzy działań innowacyjnych”).

Warto zauważyć, że w przypadku stowarzyszeń lub ugrupowań organów miejskich mających status prawny zorganizowanych aglomeracji (druga kategoria uprawnionych organów – szczegółowe informacje znajdują się powyżej), instytucja, w tym wszystkie inne zaangażowane organy miejskie, jest uważana za jeden organ miejski w ramach EUI-IA, a zatem aglomeracja jest wymieniona jako Główny Organ Miejski. W przypadku stowarzyszeń lub ugrupowań organów miejskich niemających statusu prawnego zorganizowanej aglomeracji (trzecia kategoria uprawnionych organów – szczegółowe informacje znajdują się powyżej), zaangażowane organy miejskie proszone są o wskazanie jednej gminy jako Głównego Organu Miejskiego, a innych gmin jako Stowarzyszonych Organów Miejskich.

3. ZAKRES TEMATYCZNY DRUGIEGO ZAPROSZENIA DO SKŁADANIA WNIOSKÓW EUI-IA

EUI stworzono jako jedno z narzędzi wspierających realizację Agendy Miejskiej UE – kluczowego narzędzia wdrażania Nowej Karty Lipskiej. Zgodnie z podejściem Unii Europejskiej zaproszenia EUI-IA będą organizowane w sferze tematów określonych przez KE w oparciu o Nową Kartę Lipską oraz priorytety KE o wymiarze międzysektorowym, takie jak transformacje ekologiczne i cyfrowe. W celu zwiększenia czytelności projektów EUI-IA w odniesieniu do polityki spójności oraz ułatwienia ich późniejszej rozbudowy lub powielania dzięki finansowaniu z EFRR, zaproszenia do składania wniosków w ramach EUI-IA określają również szczegółowe cele polityki spójności, których dotyczy zaproszenie. Wnioskodawcy będą musieli zwrócić szczególną uwagę na wykazanie istotności dla polityki spójności rozwiązań, które proponują przetestować w świetle przedstawionych celów szczegółowych. Lista wskaźników (tj. do wykorzystania i monitorowania wraz z innymi wskaźnikami, które partnerzy projektu sami ustalą) jest również zdefiniowana w celu ułatwienia zrozumienia pożądaných efektów na poziomie projektu i umożliwienia agregacji wyników na poziomie obszaru polityki lub EUI-IA.

W ramach drugiego zaproszenia do składania wniosków wnioskodawcy mogą składać wnioski dotyczące projektów skupiających się na jednym z trzech tematów: ekologizacja miast, zrównoważona turystyka lub wykorzystywanie talentów w kurczących się miastach.

3.1 EKOLOGIZACJA MIAST

OGÓLNA DEFINICJA I KONTEKST TEMATU „EKOLOGIZACJA MIAST”

Europa i świat stoją w obliczu nieodłącznie związanych ze sobą kryzysów dotyczących bioróżnorodności, klimatu, zanieczyszczenia i zasobów. Zmiana klimatu przyspiesza niszczenie świata przyrody poprzez susze, powodzie i pożary, podczas gdy utrata i niezrównoważone wykorzystanie przyrody są z kolei motorem zmiany klimatu³. Zanieczyszczenia wpływają na nasze zdrowie i środowisko, a ograniczone zasoby są marnowane w gospodarce linearnej. Kryzys klimatyczny wymaga podjęcia pilnych działań w celu radykalnego ograniczenia emisji, aby utrzymać się na drodze do ograniczenia ocieplenia Ziemi do 1,5°C, a jednocześnie sprawić, by dostosowanie do zmian klimatu było inteligentniejsze, szybsze i bardziej systemowe⁴. Oprócz zmiany klimatu inne kluczowe czynniki powodujące utratę bioróżnorodności – zmiany w użytkowaniu gruntów i mórz, nadmierna eksploatacja, zanieczyszczenie oraz inwazyjne gatunki obce – sprawiają, że przyroda szybko zanika.

Miasta europejskie w szczególności doświadczają skutków tych wielorakich kryzysów. Zielone przestrzenie miejskie często przegrywają w konkurencji o grunty, ponieważ odsetek ludności mieszkającej na obszarach miejskich UE stale rośnie. Jeden na ośmiu Europejczyków mieszkających w miastach jest narażony na poziomy zanieczyszczeń powietrza przekraczające zalecenia WHO. Miasta generują około 70% światowych emisji gazów cieplarnianych, a jednocześnie są szczególnie narażone na skutki zmiany klimatu, takie jak częstsze i dłuższe fale upałów, susze, powodzie czy niedobór wody.

Wspólne rozwiązywanie problemów związanych z bioróżnorodnością, zanieczyszczeniem, zasobami i klimatem stanowi punkt wyjścia do tego, jak „ekologizacja miast” wspiera ekosystemy i buduje odporność. W tym kontekście zwiększony nacisk na rozwiązania w dziedzinie zielonej i niebieskiej infrastruktury⁵ (zwanej dalej „zieloną” infrastrukturą) oferuje skuteczne i efektywne podejście do tych wyzwań w miastach.

Zielona infrastruktura jest ważna, ale sama w sobie nie wystarczy, aby osiągnąć zdrowe i zielone środowisko miejskie. Dlatego też bardzo ważne jest włączenie zielonej infrastruktury do innych sektorów – poza ochroną bioróżnorodności i rozwiązywaniem problemów związanych z klimatem. Dlatego też, ponieważ ekologizacja miast jest koncepcją całościową, ważne jest, aby podejść do tego tematu w sposób bardziej zintegrowany i stworzyć powiązania z szerszym zestawem obszarów polityki.

³ Unijna strategia na rzecz bioróżnorodności 2030 (2022)

⁴ Analiza sprawozdania IPCC (2022), strategia UE w zakresie przystosowywania się do zmian klimatu (2021)

⁵ W strategii UE dotyczącej zielonej infrastruktury zielona infrastruktura jest zdefiniowana jako strategicznie zaplanowana sieć obszarów naturalnych i półnaturalnych wraz z innymi cechami środowiska, zaprojektowana i zarządzana w celu zapewnienia szerokiego zakresu usług ekosystemowych. Obejmuje ona tereny zielone i inne cechy fizyczne na obszarach lądowych (w tym przybrzeżnych) i morskich, a na lądzie zielona infrastruktura występuje w środowisku miejskim i wiejskim. Błękitna infrastruktura jest podobna do zielonej infrastruktury i obejmuje obszary naturalne i półnaturalne, w tym ekosystemy wodne, obszary przybrzeżne i morskie. Duże znaczenie dla rozwoju zielonej infrastruktury mają obszary podmiejskie, a koncepcja takiej infrastruktury może być wzbogacona o rozwiązania przyrodnicze.

Należy stworzyć powiązania między zieloną infrastrukturą a innymi obszarami polityki, takimi jak eliminacja zanieczyszczeń powietrza, wody i gleby, zrównoważona mobilność, renowacja budynków, energia, gospodarka wodna, gospodarka cyrkularna i zdrowie publiczne.

W ramach tematu „Ekologizacja miast” finansowane będą projekty mające na celu eksperymentowanie i dostarczanie namacalnych, innowacyjnych rozwiązań w zakresie zielonej infrastruktury w miastach europejskich, aby lepiej sprostać wyzwaniom związanym z bioróżnorodnością, zanieczyszczeniem, zasobami i klimatem – nacisk będzie kładziony między innymi na rozwój synergii z innymi kluczowymi obszarami polityki. Oczekuje się, że innowacyjne rozwiązania testowane w ramach finansowanych projektów przyczynią się do inwestycji w ramach polityki spójności związanych z zieloną i sprawiedliwą transformacją i będą uwzględniać kwestię dostępności cenowej dla wszystkich.

Temat „Ekologizacja miast” przyczynia się do realizacji szeregu polityk i inicjatyw UE i jest z nimi powiązany – należą do nich Europejski Zielony Ład, unijna strategia na rzecz bioróżnorodności, strategia leśna UE, unijna strategia ochrony gleb i wniosek dotyczący ustawy o odbudowie zasobów przyrodniczych, strategia UE w zakresie przystosowania się do zmiany klimatu, strategia UE na rzecz zielonej infrastruktury, plan działania UE na rzecz eliminacji zanieczyszczeń, inicjatywa na rzecz nowego europejskiego Bauhausu, unijna inicjatywa „Fala renowacji”, inicjatywa na rzecz przystępnego cenowo budownictwa mieszkaniowego, nowe unijne ramy mobilności miejskiej, misja UE w zakresie neutralnych dla klimatu i inteligentnych miast oraz przystosowania się do zmiany klimatu, partnerstwo europejskie na rzecz przemian w miastach w ramach programu „Horyzont Europa”, Porozumienie Burmistrzów w sprawie Klimatu i Energii, Porozumienie w sprawie zielonych miast, nagroda Europejski Zielony Liść oraz inicjatywa „Intelligent Cities Challenge” [„Wyzwanie dla inteligentnych miast”].

Ponadto temat ten przyczynia się do realizacji agendy miejskiej w ramach partnerstwa tematycznego UE „Ekologizacja miast” i jest z nią powiązany. Partnerstwo koncentruje się na zielonej i niebieskiej infrastrukturze w kontekście miejskim i stworzy powiązania z innymi sektorami polityki. Temat „Ekologizacja miast” jest również spójny z tematem „Zielone miasto” zawartym w Nowej Karcie Lipskiej, która przedstawia wizję zrównoważonej przyszłości miast w Europie, kładąc również nacisk na aspekty społeczne i gospodarcze („sprawiedliwe miasto” i „produktywne miasto”).

Komisja Europejska dąży do osiągnięcia zrównoważonego portfela projektów spełniających najwyższe standardy jakości, a jednocześnie odzwierciedlających geograficzne, przestrzenne i demograficzne różnicowanie miast europejskich. Oczekuje się, że wnioski projektowe będą miały charakter wysoce eksperymentalny, w związku z czym nie mają dużych szans na finansowanie z tradycyjnych lub formalnych źródeł finansowania.

ZNACZENIE DLA WŁADZ MIEJSKICH I ICH ROLA

Rozwiązywanie wspólnych problemów związanych z bioróżnorodnością, zanieczyszczeniem, zasobami i klimatem poprzez rozwiązania w zakresie zielonej infrastruktury to obszar o znacznym potencjale dla miast. Innowacyjne odpowiedzi na wyzwania związane z bioróżnorodnością, zanieczyszczeniem, zasobami i klimatem urzeczywistniają się poprzez konkretne działania na poziomie lokalnym. Temat „Ekologizacja miast” z naciskiem na zieloną infrastrukturę łączy szereg organów, rodzajów inicjatyw i

środków regulacyjnych w terenie. Władze miejskie są w dobrej sytuacji, aby stworzyć pomost między różnymi organami i wydziałami, eksperymentując z innowacyjnymi rozwiązaniami w zakresie istniejącej i/lub nowej zielonej infrastruktury, a tym samym poszerzając bazę wiedzy na ten temat. Cieszą się one również zazwyczaj zaufaniem mieszkańców, co ma zasadnicze znaczenie dla uzyskania lokalnej akceptacji dla projektów zielonej infrastruktury, w szczególności poprzez partycypacyjne zaangażowanie zainteresowanych stron.

Pomiędzy wyzwaniami związanymi z bioróżnorodnością, zanieczyszczeniem, zasobami i klimatem istnieją nierozzerwalne powiązania, dlatego należy skupić się na rozwiązaniach w zakresie zielonej infrastruktury, które rozwiążą je w sposób holistyczny. W praktyce jednak dość często są one rozpatrywane we własnych domenach, a zatem poprzez połączenie rozwiązań z zakresu zielonej infrastruktury w perspektywie miejskiej istnieje możliwość promowania bardziej holistycznego podejścia. Innowacyjne rozwiązania testowane przez władze miejskie, które jednocześnie uwzględniają synergię między ochroną bioróżnorodności, celami eliminacji zanieczyszczeń oraz łagodzeniem/przystosowywaniem się do zmiany klimatu, a także biorą pod uwagę skutki społeczne, dają możliwość maksymalizacji wspólnych korzyści i pomagają spełnić aspiracje rozwojowe dla wszystkich.

Władze miejskie są dobrze przygotowane do eksperymentowania z innowacyjnymi rozwiązaniami w celu uzyskania wielorakich korzyści z zielonej infrastruktury, przy jednoczesnym tworzeniu tematycznych powiązań z szerszym zestawem obszarów polityki, takich jak eliminacja zanieczyszczeń powietrza, wody i gleby, zrównoważona mobilność, ekologiczna renowacja budynków, przejście na zieloną energię, gospodarka wodna i zdrowie publiczne. Wnioski projektowe w ramach tematu powinny zatem koncentrować się na rozwiązaniach w zakresie zielonej infrastruktury z wyraźnymi i silnymi powiązaniem z innymi obszarami polityki. Na przykład innowacyjne pomysły testowane w miastach mogą przyczynić się do łagodzenia zmiany klimatu bezpośrednio poprzez sekwestrację dwutlenku węgla lub pośrednio poprzez zmniejszenie zapotrzebowania na energię, a także zapewnić ważne dodatkowe korzyści, takie jak zmniejszenie zanieczyszczenia, np. poprzez związane z zieloną infrastrukturą aktywne formy mobilności, takie jak jazda na rowerze i chodzenie. Takie pomysły mogłyby również wspierać przystosowywanie się do zmiany klimatu, np. łagodząc efekt wysp ciepła w miastach i zmniejszając zapotrzebowanie na chłodzenie i ogrzewanie budynków poprzez zielone dachy i zielone ściany. Ponadto, wiele badań wykazało pozytywny związek między zieloną infrastrukturą a zdrowiem ludzkim, a dzięki innowacyjnym rozwiązaniom władze miejskie mogłyby przetestować nowe, opłacalne rozwiązania problemów związanych ze zdrowiem publicznym. Co więcej, chociaż stolice i większe aglomeracje mogą mieć większe możliwości włączenia do swoich podejść najnowocześniejszych innowacji, w tym nowych rozwiązań, które nigdy wcześniej nie były testowane w UE, innowacje są ważne dla miast każdej wielkości.

Wnioski projektowe nie powinny być opracowywane w oderwaniu od średnio- i długoterminowych działań mających na celu sprostanie wyzwaniom w zakresie bioróżnorodności, zanieczyszczenia, niedoboru zasobów i klimatu i oczekuje się, że będą osadzone w istniejących strategicznych i systemowych podejściach do ekologizacji i/lub neutralności klimatycznej miasta. Takie podejścia⁶ mogą

⁶ Lista podejść strategicznych/systemowych jest przykładowa

na przykład obejmować strategię zrównoważonego rozwoju miejskiego w ramach polityki spójności⁷ lub umowy w sprawie miasta neutralnego dla klimatu przygotowane przez miasta uczestniczące w lub przystępujące do misji UE w zakresie neutralnych dla klimatu i inteligentnych miast, lub działania miast, które podpisały lub zatwierdziły kartę obowiązków UE dotyczącą przystosowania się do zmiany klimatu. Takie uwzględnienie w odpowiednich strategiach i planach miejskich będzie oceniane w ramach oceny strategicznej wniosków projektowych⁸.

PODPowiedzi dla władz miejskich

Bez narzucania oczekiwanych odpowiedzi, które mogą się znacznie różnić w zależności od miasta ze względu na jego wielkość, cechy wewnętrzne i wyzwania, wnioskodawcy są proszeni o rozważenie tematów i kwestii wymienionych poniżej podczas przygotowywania swoich wniosków projektowych⁹. Testowanie środków związanych z więcej niż jednym z tych tematów i zagadnień, w sposób zintegrowany, jest również możliwe i wysoce zalecane w odniesieniu do tematu niniejszego zaproszenia.

- **Rozwijanie i wzbogacanie miejskich terenów zielonych** poprzez skupienie się na projektach, które przyczyniają się do powstrzymania utraty bioróżnorodności, do możliwego do zweryfikowania i znacznego zmniejszenia zanieczyszczenia powietrza oraz do zwalczania fal upałów, a jednocześnie do osiągnięcia celów związanych z klimatem oraz poprawy zdrowia i samopoczucia obywateli.
- **Budowa zielonych korytarzy mobilności** z wykorzystaniem zielonej infrastruktury na obszarach miejskich oraz pomiędzy ośrodkami miejskimi i obszarami podmiejskimi, które przyczyniają się do zmniejszenia zanieczyszczenia powietrza i gleby oraz hałasu, wykorzystania sztucznej inteligencji w systemach zarządzania ruchem, promowania zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej, w tym aktywnych form mobilności, takich jak jazda na rowerze, a jednocześnie do osiągnięcia celów klimatycznych oraz poprawy zdrowia i dobrostanu obywateli.
- **Zapobieganie suszom i powodziom** poprzez projekty koncentrujące się na zrównoważonej gospodarce wodnej, w tym wodą deszczową, na obszarach miejskich, przy pomocy zielonej infrastruktury, która przyczynia się do zapobiegania suszom i powodziom, jak również do poprawy jakości wody, a jednocześnie do zmniejszenia ryzyka klęsk żywiołowych i przejmowania gruntów.
- **Projektowanie i renowacja budynków i ich otoczenia, w szczególności w dzielnicach ubogich społecznie, z wykorzystaniem rozwiązań opartych na naturze** poprzez włączenie zielonej infrastruktury i rozwiązań opartych na naturze do projektowania i/lub renowacji budynków i ich otoczenia, w tym efektywne zarządzanie zasobami, również poprzez wykorzystanie materiałów

⁷ Art. 11 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1058 z dnia 24 czerwca 2021 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Funduszu Spójności

⁸ Więcej informacji na temat procedury selekcji znajduje się w sekcji 3.2 [wytycznych dla wnioskodawców EUI-IA](#).

⁹ W całym dokumencie wyrażenie „zielona infrastruktura” odnosi się *zarówno* do zielonej, *jak i* niebieskiej infrastruktury

budowlanych pochodzących z recyklingu. Rozwiązania takie powinny poprawić efektywność energetyczną i zmniejszyć emisję gazów cieplarnianych i zanieczyszczeń powietrza z budynków, dodatkowo przyczynić się do osiągnięcia celów klimatycznych poprzez np. zapewnienie możliwości przystosowania się do zmiany klimatu oraz składowania i sekwestracji dwutlenku węgla.

Oczekuje się, że poprzez skupienie się na powyższych podpowiedziach wnioski projektowe stworzą wielorakie korzyści gospodarcze, społeczne i środowiskowe, takie jak przyczynienie się do zdrowszego i bardziej odpornego środowiska miejskiego, wprowadzenie nowych modeli i praktyk biznesowych (np. zielonych, innowacyjnych zamówień publicznych), jak również nowatorskich podejść i narzędzi w zakresie budowania potencjału na rzecz bardziej ekologicznych i zrównoważonych miast, zaangażowania obywateli oraz ekologicznych praktyk w zakresie finansowania i budżetowania miast. W związku z celami dotyczącymi transformacji oczekuje się, że wnioski dotyczące projektów będą uwzględniały w swoich koncepcjach środki, które przyspieszą transformację w zakresie zielonej energii i doprowadzą do zmniejszenia zależności od importu paliw (np. wprowadzenie czystych, niewymagających spalania odnawialnych źródeł energii, praktyczne działania w zakresie oszczędzania energii). Podobnie oczekuje się, że wnioski projektowe wprowadzą środki, które promują przejście na gospodarkę cyrkularną i zasobooszczędną (np. poprzez zmniejszenie ilości odpadów i zanieczyszczeń dzięki naprawie, ponownemu wykorzystaniu i zmniejszeniu zużycia zasobów).

CELE POLITYKI SPÓJNOŚCI

- Cel szczegółowy 2.1 na rzecz bardziej ekologicznej Europy poprzez „*promowanie efektywności energetycznej i zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych*”;
- Cel szczegółowy 2.4 na rzecz bardziej ekologicznej Europy poprzez „*przystosowanie się do zmian klimatu, promowanie przystosowywania się do zmian klimatu i zapobiegania ryzyku katastrof oraz odporności na nie, z uwzględnieniem podejść opartych na ekosystemach*”;
- Cel szczegółowy 2.5. na rzecz bardziej ekologicznej Europy poprzez „*promowanie dostępu do wody i zrównoważonej gospodarki wodnej*”;
- Cel szczegółowy 2.7 na rzecz bardziej zielonej Europy poprzez „*Zwiększenie ochrony przyrody i bioróżnorodności, zielonej infrastruktury, w szczególności w środowisku miejskim, oraz zmniejszenie zanieczyszczenia*”;
- Cel szczegółowy 2.8 na rzecz bardziej ekologicznej Europy poprzez „*promowanie zrównoważonej, multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu przejścia na gospodarkę neutralną emisyjnie*”;
- Cel szczegółowy 5.1 na rzecz Europy bliższej obywatelom poprzez „*wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu, gospodarczemu i środowiskowemu rozwojowi, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich*”.

WSKAŹNIKI REZULTATU I PRODUKTU

Wnioski projektowe będą oceniane, oprócz innych kryteriów, pod kątem ich zdolności do osiągnięcia wiarygodnych wyników oraz rzetelności metodologii pomiaru tych wyników.

W szczególności w kontekście omawianego tematu zachęca się władze miejskie do określenia zestawu wskaźników ujmujących w sposób zintegrowany wszystkie wzajemnie powiązane cele w zakresie bioróżnorodności i klimatu oraz powiązania zielonej infrastruktury z politykami sektorowymi.

W swoich wnioskach władze miejskie mogą odnieść się do każdego z wymienionych poniżej wskaźników, o ile są one istotne dla ich pomysłów na projekt. Lista ta nie jest nakazowa ani wyczerpująca. Obejmuje ona wskaźniki, które nie są wyłącznie specyficzne dla tematu „Ekologizacja miast”, ale które mogą być pomocne w wyrażaniu konkretnych wyników i dlatego warto je rozważyć. Wskaźniki te powinny być uzupełnione o wskaźniki istotne dla konkretnego projektu.

Władze miejskie mają swobodę w określaniu własnych wskaźników specyficznych dla danego projektu, przy jednoczesnym uwzględnieniu tych wymienionych, w celu odzwierciedlenia w najbardziej przejrzysty i przekonujący sposób zmian, które ich projekt ma szansę osiągnąć.

Wskaźniki produktu

- Utworzone nowe produkty i usługi (*jednostka miary: nowe produkty/usługi*);
- Wspierana infrastruktura (nowa, wyremontowana, przebudowana lub zmodernizowana) (*jednostka miary: wspierana infrastruktura*);
- Stworzony i/lub wspierany nowy sprzęt (*jednostka miary: nowy sprzęt*);
- Osoby objęte wsparciem (przeszkolone, o podniesionych kwalifikacjach, objęte opieką lub wspomagane) (*jednostka miary: osoby*);
- Mieszkania o lepszej charakterystyce energetycznej (*jednostka miary: mieszkania*);
- Budynki użyteczności publicznej o lepszej charakterystyce energetycznej (*jednostka miary: m²*);
- Pas nadbrzeżny, brzegi rzek i jezior oraz zabezpieczenia przed osuwaniem się ziemi nowo wybudowane lub skonsolidowane w celu ochrony ludzi, majątku i środowiska naturalnego (*jednostka miary: ha*);
- Zielona infrastruktura zbudowana w celu przystosowania się do zmiany klimatu (*jednostka miary: ha*);
- Powierzchnia zielonej infrastruktury wspieranej na terenach miejskich (*jednostka miary: m²*);
- Powierzchnia zrekultywowanych gruntów objętych wsparciem (*jednostka miary: ha*);

- Zainstalowane systemy monitorowania zanieczyszczeń powietrza (*jednostka miary: liczba systemów¹⁰*);
- Interesariusze zaangażowani w przygotowanie i współrealizację projektu (*jednostka miary: udział interesariuszy*);
- Obywatele zaangażowani w przygotowanie i współrealizację projektu; (*jednostka miary: osoby*);
- Otwarta przestrzeń stworzona lub zrekultywowana na obszarach miejskich (*jednostka miary: m²*);
- Przestrzeń miejskie dostępne dla ludzi, dostępne tereny zielone do uprawiania sportu, rekreacji (*jednostka miary: ha*).

Wskaźniki rezultatu

- Miejsca pracy utworzone we wspieranych podmiotach (*jednostka miary: roczne etaty*);
- Użytkownicy nowych i zmodernizowanych usług, produktów i procesów cyfrowych (*jednostka miary: użytkownicy/rok*);
- Zmniejszone całkowite roczne zużycie energii (*jednostka miary: procent redukcji w stosunku do roku poprzedniego*);
- Szacowana emisja gazów cieplarnianych (*jednostka miary: tony CO₂/rok*);
- Mieszkania o poprawionej charakterystyce energetycznej (*jednostka miary: mieszkania, zmniejszenie zużycia energii (kWh/m²)*);
- Budynki użyteczności publicznej o poprawionej charakterystyce energetycznej (*jednostka miary: metry kwadratowe, zmniejszenie zużycia energii (kWh/m²)*);
- Poprawa jakości powietrza (*jednostka miary: stężenia pyłu drobnego (PM_{2,5})*);
- Grunty zrekultywowane wykorzystane na tereny zielone i chroniące bioróżnorodność (*jednostka miary: ha*);
- Wzrost liczby ludności korzystającej z opcji aktywnej mobilności (*jednostka miary: odsetek ludności lokalnej*);
- Ludność korzystająca z zabezpieczeń przeciwpowodziowych (*jednostka miary: procent chronionej ludności lokalnej*);

¹⁰ Stacje pomiarowe spełniają wymagania jakościowe określone w przepisach UE dotyczących czystego powietrza, a mianowicie 2008/50 i 2004/107, i są odpowiednio raportowane do Europejskiej Agencji Środowiska zgodnie z decyzją 2011/850.

- Ludność korzystająca ze środków ochrony przed katastrofami naturalnymi związanymi z klimatem (innymi niż powódzie i pożary lasów) (*jednostka miary*: procent chronionej ludności lokalnej);
- Poziom partycypacji osiągnięty w ramach zaangażowania społeczności lokalnych (informowanie, konsultowanie, współtworzenie, współdecydowanie) (*jednostka pomiaru*: procent zaangażowanej społeczności lokalnej).

3.2 ZRÓWNOWAŻONA TURYSTYKA

OGÓLNA DEFINICJA I KONTEKST TEMATU „ZRÓWNOWAŻONA TURYSTYKA”

Turystyka europejska jest tętniącym życiem ekosystemem, który przed kryzysem COVID-19 przyczynił się do wytworzenia blisko 10% PKB UE, generował prawie 12% całkowitego zatrudnienia w UE i czynił UE wiodącym kierunkiem turystycznym na świecie. Dla wielu regionów i miast w całej UE turystyka stanowi kluczowy wkład w strukturę gospodarczą i społeczną, zapewniając miejsca pracy i dochody, często skoncentrowane w regionach, w których nie ma alternatywnych źródeł zatrudnienia i które angażują pracowników o niskich kwalifikacjach. Jednocześnie turystyka może być potężnym narzędziem w walce z upadkiem gospodarczym, bezrobociem i wyludnianiem się obszarów będących celami podróży, stymulując poprawę podstawowej infrastruktury i usług publicznych, waloryzując dziedzictwo naturalne i kulturowe oraz przyspieszając transformację cyfrową i ekologiczną w całym łańcuchu wartości.

Pandemia COVID-19 spowodowała bezprecedensowy kryzys dla branży turystycznej i obszarów będących celami podróży, obnażając wrażliwość ekosystemu na wstrząsy wewnętrzne i zewnętrzne. Utrata dochodów była szczególnie szkodliwa dla regionów zależnych od sektora, zagrażając milionom miejsc pracy¹¹ i osłabiając tym samym jego potencjał transformacyjny. Zdolność ekosystemu turystycznego do odbicia się od dna i inwestowania została znacznie osłabiona przez pandemię, przy czym szacuje się, że luka inwestycyjna w tym sektorze jest największa wśród wszystkich ekosystemów przemysłowych. Oprócz utraty dochodów kolejnym wyzwaniem, które nasiliło się w wyniku pandemii, jest brak wykwalifikowanej siły roboczej w turystyce. Obecny światowy kontekst recesji i kryzysu energetycznego, spowodowany rosyjską agresją na Ukrainę, ma również znaczący wpływ na przedsiębiorstwa turystyczne, w szczególności na MŚP.

Oprócz natychmiastowych reakcji na kryzys, opartych głównie na krótkoterminowych programach zatrudnienia i wsparciu płynności finansowej dla MŚP, proces naprawy gospodarczej przyspieszają wysiłki mające na celu usunięcie bardziej strukturalnych słabości obecnych modeli turystyki, jak również zapewnienie długoterminowej konkurencyjności, trwałości i odporności sektora na obecne i przyszłe wstrząsy. Takie długoterminowe środki są niezbędne do utrzymania Europy na pozycji wiodącego na świecie, wysokiej jakości, zrównoważonego, sprzyjającego włączeniu społecznemu i innowacyjnego celu

¹¹ UNWTO (2020), "World Tourism Barometer", tom 18, wydanie 6, październik 2020 r.,

podróży, jak również do zapewnienia zrównoważonego rozwoju społecznego i środowiskowego oraz jakości życia w miastach, miasteczkach i regionach turystycznych. Wyzwania takie jak wysoki stopień sezonowości i nierównomierne rozmieszczenie geograficzne w niektórych miejscowościach turystycznych decydują o wahaniami dochodów, zatrudnienia i niedostatecznym lub nadmiernym wykorzystaniu infrastruktury, usług i zasobów. Ma to potencjalnie negatywne skutki dla społeczności goszczących, klimatu i środowiska oraz firm w sektorze. Jednocześnie zarówno szybko zmieniające się oczekiwania i wymagania konsumentów, jak i gotowość przedsiębiorstw do transformacji stanowią szansę na przejście w kierunku bardziej zrównoważonego, cyfrowego i sprzyjającego włączeniu społecznemu ekosystemu.

Przedsiębiorstwa turystyczne i ośrodki turystyczne powinny zaangażować się w działania na rzecz klimatu, na przykład poprzez stosowanie modeli o obiegu zamkniętym, zmniejszanie śladu środowiskowego, zapewnienie przystosowania się do zmiany klimatu, stosowanie systemów w ramach zrównoważonego rozwoju. Usługi turystyczne oparte na danych oraz zwiększanie potencjału cyfrowego MŚP ma zasadnicze znaczenie dla konkurencyjności przedsiębiorstw. Dodatkowe względy dotyczące równych szans, dostępności, przystępności cenowej i tworzenia pozytywnego wpływu na społeczności lokalne powinny kształtować społeczny wymiar sektora.

Komisja wspiera długoterminową zieloną i cyfrową transformację oraz odporność ekosystemu turystycznego, jak opisano w [ścieżce przejściowej dla turystyki](#). Po procesie współtworzenia Komisja opublikowała ten strategiczny plan działania dla sektora na początku 2022 r., opisując środki i wyniki niezbędne do przyspieszenia zielonej i cyfrowej transformacji oraz poprawy odporności ekosystemu turystycznego, a także zapraszając zainteresowane strony z branży turystycznej do zaangażowania i odegrania swojej roli w tej inicjatywie. Opierając się na sprawozdaniu, Rada UE przyjęła wnioski określające [europejską agendę dla turystyki 2030](#) oraz odpowiedni wieloletni plan prac UE mający na celu wsparcie państw członkowskich, organów publicznych i odpowiednich zainteresowanych stron.

Inne inicjatywy polityczne UE, szczególnie ważne dla zwiększenia konkurencyjności turystyki, to [Europejski Zielony Ład](#), [europejski pakt na rzecz umiejętności](#) oraz [europejska strategia w zakresie danych](#).

Polityka spójności UE, w szczególności poprzez Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, jest tradycyjnie sojusznikiem regionów europejskich w ich wysiłkach na rzecz zwiększenia wartości dodanej dla walorów geograficznych oraz dziedzictwa kulturowego i historycznego, a także wspierania turystyki w sposób efektywny i zrównoważony. W okresie programowania 2021-2027 polityka spójności nadal oferuje szeroki zakres wsparcia dla zrównoważonej turystyki oraz możliwość wsparcia cyfrowej i zielonej transformacji, wzmacniając odporność i długoterminową stabilność sektora w ramach wszystkich celów polityki w świetle ścieżki przejściowej dla turystyki oraz wprowadzonego celu szczegółowego poświęconego turystyce (zob. poniżej).

Ponadto temat ten przyczynia się do realizacji agendy miejskiej w ramach partnerstwa tematycznego UE „Zrównoważona turystyka” i jest z nią powiązany. Partnerstwo skupia się na kwestiach związanych z turystyką w miastach, która jest kluczowym elementem zrównoważonego rozwoju gospodarek miejskich.

Komisja Europejska dąży do osiągnięcia zrównoważonego portfela projektów spełniających najwyższe standardy jakości, a jednocześnie odzwierciedlających geograficzne, przestrzenne i demograficzne zróżnicowanie miast europejskich. Oczekuje się, że wnioski projektowe będą miały charakter wysoce eksperymentalny, w związku z czym nie mają dużych szans na finansowanie z tradycyjnych lub formalnych źródeł finansowania.

ZNACZENIE DLA WŁADZ MIEJSKICH I ICH ROLA

Zrównoważona turystyka miejska może być motorem rozwoju lokalnego, przyczyniając się do realizacji wszystkich 17 celów zrównoważonego rozwoju ONZ, począwszy od wspierania tworzenia miejsc pracy poprzez przyczynianie się do zrównoważonego i integracyjnego wzrostu, przynoszenie inwestycji i przechodzenie na innowacyjne i bardziej ekologiczne praktyki (na tym lista się nie kończy). Taki wkład ostatecznie odzwierciedla sposób, w jaki miasto się rozwija i prezentuje oraz poprawia warunki zarówno dla mieszkańców, jak i odwiedzających.

Jednakże władze miejskie mają za zadanie nie tylko zająć się wpływem COVID-19 w sektorze i zmianami strukturalnymi w kierunku bardziej zrównoważonych modeli turystyki, ale muszą zmierzyć się ze specyficznymi wyzwaniami w kontekście zrównoważonej turystyki miejskiej, takimi jak wyważenie potrzeb odwiedzających i mieszkańców, blokada przepływów turystów w miastach, dostępność przestrzeni i usług publicznych oraz specyficzne wyzwania środowiskowe i społeczne, jakie niesie ze sobą „nadmierna turystyka”. Wyzwania te różnią się w zależności od wielkości miasta i jego pozycji w krajobrazie przemysłowym i mają wpływ na szerszy region miasta i jego połączenia (transport, usługi publiczne, kultura, integracja sieci) z otoczeniem. Ponadto, chociaż stolice i większe aglomeracje mogą mieć większe możliwości włączenia do swojego podejścia najnowocześniejszych innowacji, w tym nowych rozwiązań, które nigdy wcześniej nie były testowane w UE, innowacje są ważne dla miast każdej wielkości.

Strategie zrównoważonej turystyki w ośrodkach miejskich nie muszą ograniczać się do samego miasta, ale mogą również aktywnie wzmacniać połączenia z mniejszymi obszarami otaczającymi miasto i innymi miastami, zmniejszając w ten sposób presję na ośrodki miejskie i tworząc więcej możliwości dla całego regionu. Niemniej jednak miasta zajmują wyjątkową pozycję w krajobrazie ekosystemu turystycznego, stosując również szersze ramy polityczne i legislacyjne w celu pobudzenia naprawy i transformacji sektora turystycznego w kierunku bardziej zrównoważonych i odpornych modeli. Z jednej strony miasta jako cele podróży turystycznych same w sobie obejmują wyjątkowe ekosystemy turystyczne i skupiają na stosunkowo niewielkim obszarze sieć zainteresowanych stron z branży turystycznej, wiele atrakcji i różne rodzaje odwiedzających. Z drugiej strony władze miejskie mogą uzupełnić istniejącą politykę turystyczną i środowisko regulacyjne poprzez wdrożenie polityki turystycznej opartej na miejscu w ramach ogólnej wizji rozwoju miasta. Wprowadzając unikatowe rozwiązania i kompleksową politykę w zakresie promocji i zarządzania zrównoważoną turystyką, miasta mogą stanowić przykład dla mniejszych miast, wsi i regionów, których gospodarka jest w większym stopniu uzależniona od turystyki, szczególnie w zakresie ograniczania nadmiernej zależności od jednego sektora oraz łączenia działalności gospodarczej w zakresie turystyki z innymi inwestycjami i wysiłkami na rzecz tworzenia miejsc pracy w celu dywersyfikacji na inne sektory.

PODPowiedzi dla władz miejskich

Bez narzucania oczekiwanych odpowiedzi, które mogą się znacznie różnić w zależności od miasta ze względu na jego wielkość, wewnętrzne cechy i wyzwania, wnioskodawcy są proszeni o rozważenie tematów i kwestii wymienionych poniżej podczas przygotowywania swoich wniosków projektowych. Testowanie środków związanych z więcej niż jednym z tych tematów i zagadnień, w sposób zintegrowany, jest również możliwe i wysoce zalecane w odniesieniu do tematu niniejszego zaproszenia.

- Zróżnicowanie produktu turystycznego w kierunku różnych form inteligentnej, zrównoważonej i dostępnej turystyki, cyfryzacja usług turystycznych, rozszerzenie zasięgu geograficznego i sezonowego w celu uzyskania bardziej zrównoważonego rocznego cyklu gospodarczego i kulturalnego oraz zaspokojenie potrzeb większej liczby rodzajów odwiedzających, jak również przyczynienie się do utrzymania finansowego społeczeństwa lokalnych;
- Prowadzenie zielonej i cyfrowej transformacji sektora turystycznego w otoczeniu miejskim, w tym przejście na gospodarkę cyrkularną, inteligentne modele biznesowe turystyki i przystosowanie się do zmiany klimatu, w bliskim związku z cyfrowymi i zielonymi możliwościami podnoszenia i zmiany kwalifikacji, z dopasowaniem umiejętności i kwalifikacji do tych poszukiwanych w turystyce;
- Wspieranie włączenia społecznego i innowacji poprzez turystykę, w tym poprzez wspieranie środków w zakresie dostępności i przystępności cenowej oraz przedsiębiorstw turystycznych w duchu gospodarki społecznej, które ułatwiają tworzenie odpornych i trwałych miejsc pracy, z szczególnym naciskiem na włączenie społeczne grup słabszych i zmarginalizowanych;
- Innowacyjne modele zarządzania obszarami będącymi celami podróży oparte na danych w czasie rzeczywistym dotyczących przepływów turystycznych, zwłaszcza w celu rozwiązania problemu przepiętnych miejsc odwiedzanych przez turystów i osiągnięcia bardziej zrównoważonego i rozproszonego podejścia, w tym poprzez współpracujące ze sobą platformy cyfrowe oraz innowacyjne, zrównoważone i integracyjne trasy turystyki miejskiej;
- Wzmocnienie roli miast jako bram wstępu do szerszego regionalnego środowiska turystycznego, zwłaszcza w mniej znanych regionach o dużym potencjale turystycznym, poprzez wspieranie powiązań miast z terenami wiejskimi w kontekście turystyki, w tym poprzez wykorzystanie walorów kulturowych i obiektów dziedzictwa kulturowego znajdujących się w pobliżu ośrodków miejskich i obszarów otaczających miasta;
- Nowe modele zarządzania turystyką, w tym narzędzia oparte na uczestnictwie i współpracy, mające na celu zwiększenie udziału podmiotów lokalnych i interesariuszy, środki zarządzania kryzysowego, innowacyjne mechanizmy gromadzenia danych, systemy zarządzania presją na zasoby publiczne i usługi publiczne, a także środki uwzględniające potrzeby społeczne i mieszkaniowe oraz kwestie kosztów i jakości życia.

CELE POLITYKI SPÓJNOŚCI

- Cel szczegółowy 4.6 na rzecz Europy bardziej społecznej i sprzyjającej włączeniu społecznemu poprzez „zwiększenie roli kultury i zrównoważonej turystyki w rozwoju gospodarczym, włączeniu społecznym i innowacjach społecznych”;
- Cel szczegółowy 5.1 na rzecz Europy bliższej obywatelom poprzez „wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu, gospodarczemu i środowiskowemu rozwoju, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich”.

WSKAŹNIKI REZULTATU I PRODUKTU

Wnioski projektowe będą oceniane, oprócz innych kryteriów, pod kątem ich zdolności do osiągnięcia wiarygodnych wyników oraz rzetelności metodologii pomiaru tych wyników.

W swoich wnioskach władze miejskie mogą odnieść się do każdego z wymienionych poniżej wskaźników, o ile są one istotne dla ich pomysłów na projekt. Lista ta nie jest nakazowa ani wyczerpująca. Obejmuje ona wskaźniki ogólne, które nie są wyraźnie powiązane z przedmiotem zaproszenia, ale których zastosowanie może być pomocne w wyrażeniu wymiernych rezultatów. Wskaźniki takie powinny być uzupełnione o wskaźniki istotne dla konkretnego projektu.

Władze miejskie mają swobodę w określaniu własnych wskaźników specyficznych dla danego projektu, przy jednoczesnym uwzględnieniu tych wymienionych, w celu odzwierciedlenia w najbardziej przejrzysty i przekonujący sposób zmian, które ich projekt ma szansę osiągnąć.

Wskaźniki produktu

- Liczba wspieranych obiektów kultury i turystyki (*jednostka miary*: obiekty kultury i turystyki);
- Przedsiębiorstwa objęte wsparciem (w tym: mikro, małe, średnie, duże) (*jednostka miary*: przedsiębiorstwa);
- Wspierane organizacje zarządzające obszarem będącym celem podróży (*jednostka miary*: organizacje);
- Wartość usług, produktów i procesów cyfrowych opracowanych dla przedsiębiorstw (*jednostka miary*: euro);
- Wspierana infrastruktura (nowa, wyremontowana, przebudowana lub zmodernizowana) (*jednostka miary*: wspierana infrastruktura);
- Stworzony i/lub wspierany nowy sprzęt (*jednostka miary*: nowy sprzęt);
- Ludność objęta projektami w ramach zintegrowanych działań na rzecz włączenia społeczno-gospodarczego społeczności zmarginalizowanych, gospodarstw domowych o niskich dochodach oraz grup w niekorzystnym położeniu (*jednostka miary*: osoby);

- Udział we wspólnych działaniach promujących równość płci, równe szanse i integrację społeczną (*jednostka miary: udziały*);
- Osoby objęte wsparciem (przeszkolone, o podniesionych kwalifikacjach, objęte opieką lub wspomagane) (*jednostka miary: osoby*);
- Interesariusze zaangażowani w przygotowanie i współrealizację projektu (*jednostka miary: udziały interesariuszy*).

Wskaźniki rezultatu

- Odwiedzający obiekty kulturalne i turystyczne objęte wsparciem (*jednostka miary: odwiedzający/rok*);
- Odsetek atrakcji turystycznych dostępnych dla osób z niepełnosprawnościami i/lub uczestniczących w uznanych programach zwiększania dostępności (odsetek atrakcji dostępnych);
- Miejsca pracy utworzone we wspieranych podmiotach (*jednostka miary: roczne etaty*);
- MŚP wprowadzające innowacje produktowe, procesowe, marketingowe lub organizacyjne (*jednostka miary: przedsiębiorstwa*);
- Nowe przedsiębiorstwa, które przetrwały na rynku (*jednostka miary: przedsiębiorstwa*);
- Liczba przedsiębiorstw, którym udzielono wsparcia w zakresie rejestracji w EMAS (*jednostka miary: przedsiębiorstwa*);
- Liczba przedsiębiorstw, którym udzielono wsparcia w zakresie ubiegania się o oznakowanie ekologiczne UE lub inne oznakowanie ekologiczne EN ISO 140024 typu I lub równoważne oznakowanie dobrowolne, które jest niezależne, oparte na wielu kryteriach i weryfikowane przez stronę trzecią (*jednostka miary: przedsiębiorstwa*);
- MŚP uczestniczące w działaniach związanych z zarządzaniem obszarem będącym celem podróży (*jednostka miary: udziały*);
- Użytkownicy nowych i zmodernizowanych usług, produktów i procesów cyfrowych (*jednostka miary: użytkownicy/rok*);
- Poziom partycypacji osiągnięty w ramach zaangażowania społeczności lokalnych (informowanie, konsultowanie, współtworzenie, współdecydowanie) (*jednostka pomiaru: procent zaangażowanej społeczności lokalnej*).

3.3 WYKORZYSTANIE TALENTÓW W KURCZĄCYCH SIĘ MIASTACH

OGÓLNA DEFINICJA I KONTEKST TEMATU „WYKORZYSTANIE TALENTÓW W KURCZĄCYCH SIĘ MIASTACH”.

Tendencje demograficzne ostatnich dziesięcioleci, zwłaszcza starzenie się społeczeństwa i spadek liczby urodzeń, które nie są rekompensowane przez napływ migracji, zmieniają perspektywy wzrostu i rozwoju terytorialnego Unii Europejskiej. Chociaż wszystkie regiony UE doświadczają spadku liczby ludności w wieku produkcyjnym, wiele z nich jest tym bardziej zaniepokojonych.

W [komunikacie "Wykorzystanie talentów w regionach Europy"](#), opublikowanym 17 stycznia 2023 r., Komisja Europejska wskazuje 82 regiony w 16 państwach członkowskich, zamieszkałe przez prawie 30% ludności UE, które najdotkliwiej odczuwają spadek liczby ludności w wieku produkcyjnym, połączony z niskim i utrzymującym się na stałym poziomie odsetkiem absolwentów szkół wyższych lub z odpływem netto ludności w wieku od 15 do 39 lat.

Regiony te znajdują się w **pułapce niedoboru talentów lub istnieje** ryzyko, że w nią wpadną, co może pogłębić ich specyficzne wyzwania strukturalne (takie jak nieefektywność rynku pracy, ograniczona dywersyfikacja gospodarcza lub nadmierne uzależnienie od sektorów schyłkowych, słabe wyniki w zakresie innowacji zmniejszające zapotrzebowanie na wysoko wykwalifikowanych pracowników, gorsze wyniki społeczne i bardziej ograniczony dostęp do podstawowych usług) oraz poważnie utrudnić ich trwałą wzrost oraz zmniejszyć ich atrakcyjność. Jeśli proces ten pozostanie niepowstrzymany, spowoduje nowe i rosnące różnice terytorialne oraz poczucie bycia pozostawionymi w tyle u mieszkańców i społeczności z tych regionów.

Jak podkreślono w komunikacie, sprostanie tym wyzwaniom będzie wymagało mobilizacji szerokiego zakresu istniejących instrumentów i polityk UE w celu wsparcia ożywienia gospodarczego i rozwoju odpowiednich umiejętności, aby przyciągnąć działalność o wysokim potencjale; ustanowiono również specjalny mechanizm wspierania talentów. **Polityka spójności będzie naturalnie wiodła prym w** tych skoordynowanych wysiłkach, pomagając regionom w zwiększeniu ich atrakcyjności dla talentów poprzez dywersyfikację ich gospodarek, poprawę dostępności usług, zwiększenie efektywności administracji publicznej oraz zapewnienie zaangażowania władz lokalnych i regionalnych poprzez specjalne strategie lokalne.

W tym kontekście Europejska inicjatywa miejska (EUI) została włączona do mechanizmu wspierania talentów poprzez nowe zaproszenie do składania wniosków dotyczących innowacyjnych działań wspierających miasta, w szczególności w wyżej wymienionych regionach, w **testowaniu nowych rozwiązań mających na celu zatrzymanie i przyciągnięcie talentów**. Zaproszenie ma na celu identyfikację zlokalizowanych i zintegrowanych projektów pilotażowych, tj. projektów angażujących społeczności lokalne w eksperymenty w skali miejskiej i skupionych na gospodarczym, społecznym i środowiskowym wymiarze stojących przed nimi wyzwań demograficznych, w sposób, który mógłby **zainspirować wykorzystanie programów polityki spójności na tych obszarach miejskich**. W szczególności kapitalizacja i transfer wiedzy, jak również powielanie i/lub zwiększanie skali najbardziej udanych doświadczeń z inwestycjami Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) w ramach celów szczegółowych

wymienionych w „celach polityki spójności” (zob. sekcja poniżej) mogą w ten sposób przyczynić się do bardziej systematycznego procesu rewitalizacji w dłuższej perspektywie czasowej.

Komisja Europejska dąży do osiągnięcia zrównoważonego portfela projektów spełniających najwyższe standardy jakości, a jednocześnie odzwierciedlających geograficzne, przestrzenne i demograficzne zróżnicowanie miast europejskich.

ZNACZENIE DLA WŁADZ MIEJSKICH I ICH ROLA

Niezależnie od tego, czy chodzi o regiony, które znajdują się w pułapce niedoboru talentów, czy też nie, miasta stojące w obliczu gwałtownego spadku liczby ludności w wieku produkcyjnym i niebędące w stanie przyciągnąć i/lub zatrzymać młodszych i/lub bardziej wykwalifikowanych mieszkańców, stają w obliczu bezpośredniego zagrożenia kurczeniem się, emigracją wykwalifikowanej siły roboczej oraz niedoborem umiejętności i siły roboczej, co ogranicza ich konkurencyjność. Czynniki takie jak starzenie się pozostałej populacji, względny wzrost stosunku liczby pracowników do liczby osób pozostających na utrzymaniu, a także udział grup o niższych kwalifikacjach i niskich dochodach, który często wiąże się z kurczeniem się populacji, mogą nawzajem się wzmacniać.

Deficyt wykwalifikowanych pracowników stanowi hamulec dla dywersyfikacji gospodarczej i/lub osiedlania się bardziej konkurencyjnych branż. Przekłada się również na niższe dochody fiskalne administracji miejskiej i większe koszty per capita związane z utrzymaniem lokalnych usług i infrastruktury, których ludność będąca w pułapce bardzo potrzebuje. W dłuższej perspektywie może ucieść jakość przestrzeni publicznych i poziom usług służących dobru społecznemu, takich jak edukacja, zatrudnienie, transport publiczny czy zdrowie. Całe środowisko miejskie może również ulec pogorszeniu w wyniku spadku koniunktury gospodarczej (np. zamknięcie dawnych komercyjnych lub przemysłowych terenów produkcyjnych, które zamieniają się w tereny poprzemysłowe), umacniając ogólnie negatywny obraz miasta, co prowadzi do wyprowadzki jeszcze większej liczby osób i firm¹².

Miasta stołeczne, większe aglomeracje lub ośrodki regionalne, jako miejsca koncentracji działalności gospodarczej oraz związanych z nią możliwości zatrudnienia i usług¹³, są mniej narażone na te zagrożenia niż małe i średnie miasta¹⁴. Ponadto, chociaż stolice i większe aglomeracje mogą mieć większe

¹² Patrz dokument orientacyjny Wspólnego Centrum Badawczego Komisji Europejskiej [Kurczące się miasta](#) z 01.11.2022 r.

¹³ Wszystkie miasta UE liczące co najmniej 250 000 mieszkańców oraz wszystkie ośrodki regionalne, rozumiane jako największe osiedla w promieniu 45 minut jazdy samochodem, posiadające szpital, szkołę średnią oraz dostęp do szeregu usług (np. kina, banki, handel detaliczny), podczas gdy wiele innych obszarów miejskich nie posiada tych usług. Jedynie 50% miast o liczbie mieszkańców pomiędzy 50 000 a 250 000 posiada uniwersytet, podczas gdy 90% ośrodków regionalnych tej wielkości posiada taki uniwersytet (więcej szczegółów w [Ósmym raporcie dotyczącym spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej](#)).

¹⁴ Uzasadnienie to zostanie uwzględnione w szczególności w ramach oceny strategicznej „innowacyjności i znaczenia dla miasta” wniosków (patrz sekcja 3.2 [wytucznych dla wnioskodawców EUI-IA](#) w celu uzyskania dalszych szczegółów dotyczących procedury selekcji).

możliwości włączenia do swoich podejść najnowocześniejszych innowacji, w tym nowych rozwiązań, które nigdy wcześniej nie były testowane w UE, innowacje są ważne dla miast każdej wielkości. Dla wnioskodawców najważniejsze będzie zatem **wykazanie, że ich miasto jest dotknięte połączeniem wyzwań demograficznych i trudności w przyciąganiu, zatrzymywaniu lub rozwijaniu talentów, umiejętności i kwalifikacji** potrzebnych do złagodzenia tego wpływu, o czym mowa w komunikacie „Wykorzystanie talentów w regionach Europy”, niezależnie od tego, czy dotyczy to wymienionych regionów NUTS-2, czy nie¹⁵. Do składania wniosków szczególnie zachęca się kurczące się małe i średnie miasta, ponieważ mają one duży potencjał w zakresie zwiększania atrakcyjności otaczających je regionów o charakterze głównie wiejskim, które borykają się z deficytem talentów. Indywidualnie lub jako ugrupowanie, we współpracy z partnerami społeczno-gospodarczymi (uniwersytetami, placówkami badawczymi, instytucjami szkolenia zawodowego, przedsiębiorstwami i grupami małych przedsiębiorstw), miasta takie mogą pełnić szereg funkcji stymulujących udział osób w wieku najwyższej aktywności zawodowej w lokalnej sile roboczej i przyciągających nowych mieszkańców, lepiej łącząc obszary miejskie i wiejskie pod względem podaży usług i udogodnień, a tym samym przyczyniając się do poprawy jakości życia i odmłodzenia okolicznych terytoriów.

Przy zastosowaniu odpowiednich strategii i połączonych innowacyjnych podejść, niektóre z wyżej wymienionych problemów można również przekształcić w szansę. Wraz ze spadkiem liczby ludności podaż mieszkań może przewyższać popyt, co prowadzi do wzrostu liczby wolnych nieruchomości i spadku ich wartości, co może być atrakcyjne dla inwestorów i/lub przyciągać młodsze osoby i rodziny poszukujące bardziej przystępnych cenowo mieszkań i lepszej jakości środowiska w porównaniu z ośrodkami miejskimi. Tereny poprzemysłowe mogą być przekształcone w mieszkania i/lub tereny zielone, opuszczone budynki w przestrzenie co-workingowe, obiekty wielofunkcyjne, przedszkola, teatry, itp. zmniejszając niekontrolowane rozrastanie się miast i odległości transportowe. Dostępność nowych środków komunikacji, takich jak szybki Internet, w połączeniu z mniejszym zatłoczeniem może również przyciągnąć firmy internetowe i/lub cyfrowych nomadów. Miasta te mogą być również bardziej skłonne do testowania nowatorskich podejść i prowadzenia nowych eksperymentów społecznych, takich jak przegrupowanie ludności w celu zagęszczenia określonych obszarów (w celu dostosowania się do modelu „miasta zwarte”) lub angażowanie obywateli w powiązany proces decyzyjny i/lub we współprojektowanie i/lub współtworzenie usług najbardziej potrzebnych do przyciągnięcia lub zatrzymania talentów.

PODPowiedzi dla władz miejskich

Bez narzucania oczekiwanych odpowiedzi, które mogą się znacznie różnić w zależności od miasta ze względu na jego wielkość, wewnętrzne cechy i wyzwania, wnioskodawcy są proszeni o rozważenie tematów i kwestii wymienionych poniżej podczas przygotowywania swoich wniosków projektowych. Testowanie środków związanych z więcej niż jednym z tych tematów i zagadnień, w sposób zintegrowany, jest również możliwe i wysoce zalecane w odniesieniu do tematu niniejszego zaproszenia.

¹⁵ Pełna lista regionów NUTS-2, których dotyczy wnioski, znajduje się w [załączniku do](#) komunikatu.

Zwiększenie zapotrzebowania na młodsze i wykwalifikowane talenty w miastach m.in. przez:

- **Zachęcanie do dywersyfikacji gospodarczej docelowych obszarów miejskich** poprzez skupienie się na nowo powstających sektorach o większej wartości dodanej, ale także potencjale z punktu widzenia charakterystyki lokalnej gospodarki, w miarę możliwości w świetle procesów przedsiębiorczego odkrywania i podejścia opartego na inteligentnej specjalizacji;
- **Wzmocnienie lokalnej przedsiębiorczości młodych ludzi** poprzez innowacyjne programy finansowe wspierające tworzenie nowych firm lub firm typu spin-off przez studentów zamieszkujących w danym kraju lub pracowników, którzy niedawno ukończyli studia (w szczególności kobiety), powiązane: inkubację, mentoring i usługi biznesowe.

Zwiększenie podaży młodych i wykwalifikowanych talentów oraz atrakcyjności miast, w tym poprzez:

- **Wspieranie nowych sojuszy** pomiędzy władzami miejskimi, przedsiębiorstwami, środowiskiem akademickim, instytucjami badawczymi i/lub ośrodkami szkolenia zawodowego, *między innymi aby*:
 - opracowywać programy nauczania, stypendia, szkolenia w miejscu pracy i powiązaną pomoc finansową, taką jak gwarancje dla młodzieży, w celu zniwelowania niedopasowania umiejętności do popytu w biznesie i dostępnej siły roboczej, a także w celu opanowania kompetencji związanych z transformacją ekologiczną i cyfrową;
 - zachęcać kobiety (w ramach równego dostępu) do uzyskiwania kwalifikacji i podejmowania zatrudnienia;
 - promować i organizować integrację pracowników wysoko wykwalifikowanych z UE i spoza niej.
- **Rozwój usług sprzyjających aktywności zawodowej i jakości życia mieszkańców**, w tym poprzez projekty oparte na społeczności lokalnej zwiększające kapitał społeczny i dostosowujące ofertę usług do lokalnych potrzeb (emeryci, rodziny), inicjatywy przyczyniające się do odmłodzenia przestrzeni publicznej, życia stowarzyszeniowego, kulturalnego i/lub twórczego społeczności i/lub promujące równowagę płci i solidarność międzypokoleniową;
- **Zwiększanie dostępu do przystępnych cenowo mieszkań lub ułatwianie osiedlania się lub przesiedlania młodych pracowników** i ich rodzin, badaczy lub absolwentów studiów podyplomowych, którzy mogą być niezbędni do utrzymania żywego ekosystemu innowacji;
- **Odnowienie i/lub uporządkowanie środowiska zabudowanego i przestrzeni miejskiej, a także infrastruktury publicznej i usług towarzyszących** poprzez:
 - środki mające na celu renowację lub ponowne wykorzystanie pustych budynków mieszkalnych, historycznych lub przemysłowych, lub przekształcenie terenów przemysłowych i podobnych opuszczonych miejsc w przestrzenie zielone,

przyczyniając się również do realizacji celów Europejskiego Zielonego Ładu w zakresie neutralności pod względem emisji dwutlenku węgla;

- o nowe modele zarządzania i finansowania, uwspólnienie środków w ramach dynamiki obszarów funkcjonalnych, aby lepiej połączyć obszary miejskie i wiejskie lub prowadzić wspólnie infrastrukturę i usługi lepiej skalibrowane, przy odpowiedniej masie krytycznej ludności i korzystając z korzyści skali, dla miast i otaczających je terytoriów;
- o środki mające na celu modernizację i poprawę jakości administracji publicznej, podstawowych usług oferowanych ludności, jak również poprawę przejrzystości i uczestnictwa obywateli w procesie podejmowania decyzji.

CELE POLITYKI SPÓJNOŚCI

- Cel szczegółowy 1.1 na rzecz bardziej konkurencyjnej i inteligentnej Europy poprzez „rozwój i zwiększenie potencjału badawczego i innowacyjnego oraz aktualizację zaawansowanych technologii”;
- Cel szczegółowy 1.2 na rzecz bardziej konkurencyjnej i inteligentnej Europy poprzez „czerpanie korzyści z transformacji cyfrowej przez obywateli, przedsiębiorstwa, organizacje badawcze i władze publiczne”;
- Cel szczegółowy 1.3 na rzecz bardziej konkurencyjnej i inteligentnej Europy poprzez „wzmocnienie zrównoważonego wzrostu i konkurencyjności MŚP oraz tworzenie miejsc pracy w MŚP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne”;
- Cel szczegółowy 1.4 na rzecz bardziej konkurencyjnej i inteligentnej Europy poprzez „rozwój umiejętności w zakresie inteligentnej specjalizacji, przemian przemysłowych i przedsiębiorczości”;
- Cel szczegółowy 4.1 na rzecz Europy bardziej społecznej i sprzyjającej włączeniu społecznemu poprzez „zwiększenie skuteczności i integracji rynków pracy oraz dostępu do wysokiej jakości zatrudnienia poprzez rozwój infrastruktury społecznej i promowanie gospodarki społecznej”;
- Cel szczegółowy 4.2 na rzecz Europy bardziej społecznej i sprzyjającej włączeniu społecznemu poprzez „poprawę równego dostępu do integracyjnych usług wysokiej jakości w dziedzinie kształcenia, szkolenia i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój dostępnej infrastruktury, w tym poprzez wspieranie odporności w zakresie kształcenia i szkolenia na odległość oraz online”;
- Cel szczegółowy 4.3 na rzecz Europy bardziej społecznej i sprzyjającej włączeniu społecznemu poprzez „promowanie włączenia społeczno-gospodarczego zmarginalizowanych społeczności, gospodarstw domowych o niskich dochodach oraz grup w niekorzystnej sytuacji, w tym osób o szczególnych potrzebach, poprzez zintegrowane działania, w tym usługi mieszkaniowe i społeczne”;

- Cel szczegółowy 4.4 na rzecz Europy bardziej społecznej i sprzyjającej włączeniu społecznemu poprzez „*promowanie integracji społeczno-gospodarczej obywateli państw trzecich, w tym migrantów, poprzez zintegrowane działania, w tym w zakresie mieszkalnictwa i usług społecznych*”;
- Cel szczegółowy 5.1 na rzecz Europy bliższej obywatelom poprzez „*wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu, gospodarczemu i środowiskowemu rozwoju, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich*”.

WSKAŹNIKI REZULTATU I PRODUKTU

Wnioski projektowe będą oceniane, oprócz innych kryteriów, pod kątem ich zdolności do osiągnięcia wiarygodnych wyników oraz rzetelności metodologii pomiaru tych wyników.

W swoich wnioskach władze miejskie mogą odnieść się do każdego z wymienionych poniżej wskaźników, o ile są one istotne dla ich pomysłów na projekt. Lista ta nie jest nakazowa ani wyczerpująca. Obejmuje ona wskaźniki, które nie są wyraźnie powiązane z tematyką zaproszenia do składania wniosków w sprawie wykorzystania talentów w kurczących się miastach, ale które mogą być pomocne w wyrażeniu wymiernych rezultatów i dlatego warto je rozważyć. Wskaźniki takie powinny być uzupełnione o wskaźniki istotne dla konkretnego projektu.

Władze miejskie mają swobodę w definiowaniu własnych wskaźników specyficznych dla projektu, biorąc pod uwagę te wymienione, aby odzwierciedlić w najbardziej przejrzysty i przekonujący sposób zmiany, które ich projekt ma potencjał osiągnąć.

Wskaźniki produktu

- Stworzone nowe produkty i usługi (*jednostka miary: nowe produkty/usługi*);
- Wspierana infrastruktura (nowa, wyremontowana, przebudowana lub zmodernizowana) (*jednostka miary: wspierana infrastruktura*);
- Stworzony i/lub wspierany nowy sprzęt (*jednostka miary: nowy sprzęt*);
- Osoby objęte wsparciem (przeszkolone, o podniesionych kwalifikacjach, objęte opieką lub wspomagane) (*jednostka miary: osoby*);
- Przedsiębiorstwa objęte wsparciem (w tym: mikro, małe, średnie, duże) (*jednostka miary: przedsiębiorstwa*);
- Wspierane nowe przedsiębiorstwa (*jednostka miary: nowe przedsiębiorstwa*);
- Przedsiębiorstwa współpracujące z organizacjami badawczymi (*jednostka miary: przedsiębiorstwa współpracujące z organizacjami badawczymi*);
- Pojemność nowych lub zmodernizowanych mieszkań socjalnych (*jednostka miary: osoby*);

- Interesariusze zaangażowani w przygotowanie i współrealizację projektu (*jednostka miary: udziały interesariuszy*);
- Obywatele zaangażowani w przygotowanie i współrealizację projektu; (*jednostka miary: osoby*).

Wskaźniki rezultatu

- Miejsca pracy utworzone we wspieranych podmiotach (*jednostka miary: roczne etaty*);
- Użytkownicy nowych i zmodernizowanych usług, produktów i procesów cyfrowych (*jednostka miary: użytkownicy/rok*);
- Nowe przedsiębiorstwa, które przetrwały na rynku (*jednostka miary: przedsiębiorstwa*);
- MŚP wprowadzające innowacje produktowe, procesowe, marketingowe lub organizacyjne (*jednostka miary: przedsiębiorstwa*);
- Zgłoszenia znaków towarowych i wzorów (*jednostka miary: zgłoszenia znaków towarowych i wzorów*);
- Praktyki zawodowe wspierane w MŚP (*jednostka miary: osoby*);
- Pracownicy MŚP kończący szkolenia w zakresie umiejętności dotyczących inteligentnej specjalizacji, transformacji przemysłowej i przedsiębiorczości (według rodzaju umiejętności: techniczne, zarządzanie, przedsiębiorczość, zielone, inne) (*jednostka miary: uczestnicy*);
- Roczni użytkownicy nowych lub zmodernizowanych obiektów służących do obsługi zatrudnienia (*jednostka miary: użytkownicy/rok*);
- Roczni użytkownicy nowych lub zmodernizowanych placówek opieki nad dziećmi (*jednostka miary: użytkownicy/rok*);
- Roczni użytkownicy nowych lub zmodernizowanych obiektów edukacyjnych (*jednostka miary: użytkownicy/rok*);
- Roczni użytkownicy zmodernizowanych i/lub przebudowanych na mieszkania socjalne budynków (*jednostka miary: użytkownicy/rok*);
- Roczne osoby korzystające z nowych lub zmodernizowanych obiektów przeznaczonych do przyjęcia tymczasowego (*jednostka miary: użytkownicy/rok*);
- Roczni użytkownicy nowych lub zmodernizowanych obiektów opieki zdrowotnej i/lub społecznej (*jednostka miary: użytkownicy/rok*);

- Poziom partycypacji osiągnięty w ramach zaangażowania społeczności lokalnych (informowanie, konsultowanie, współtworzenie, współdecydowanie) (*jednostka pomiaru*: procent zaangażowanej społeczności lokalnej).

4. FAZY PROJEKTU

Cykl życia projektu EUI-IA składa się z 4 faz (szczegółowe informacje znajdują się w wytycznych EUI-IA):

- Przygotowanie projektu** (objęte kwotą ryczałtową) obejmuje wszystkie działania związane z opracowaniem wniosku projektowego i kończy się zatwierdzeniem projektu do finansowania przez organy EUI.
- Faza rozpoczęcia projektu** (objęta kwotą ryczałtową) trwa 6 miesięcy i rozpoczyna się po oficjalnym zatwierdzeniu projektu. Jest on odrębna od fazy wdrożenia i prowadzona przed oficjalnym rozpoczęciem realizacji projektu i poświęcona wyłącznie sprawdzeniu gotowości projektu (w tym audytowi ex ante), a także działaniom w zakresie zarządzania projektem w celu stworzenia warunków do płynnego rozpoczęcia i realizacji działań projektowych.
- Faza realizacji projektu** trwa 3,5 roku; rozpoczyna się po pomyślnym zakończeniu fazy rozpoczęcia projektu i trwa do zatwierdzonej daty zakończenia realizacji projektu.

Warto zauważyć, że istnieją pewne różnice dotyczące długości pakietów roboczych projektu realizowanych w fazie realizacji:

- **„Horyzontalne” pakiety robocze: Zarządzanie projektami, monitorowanie i ocena, komunikacja i kapitalizacja trwają przez cały okres fazy realizacji (3,5 roku).** Oczekuje się, że w ciągu ostatnich 6 miesięcy fazy realizacji (po przeprowadzeniu pilotażu innowacyjnego rozwiązania, tj. po zakończeniu wdrażania tematycznych pakietów roboczych) „horyzontalne” pakiety robocze będą skoncentrowane na: podsumowaniu i ocenie działań w ramach projektu; przygotowaniu wniosków z projektu; dalszej komunikacji, rozpowszechnianiu i wykorzystaniu wyników projektu i zdobytych doświadczeń; przygotowaniu dziedzictwa projektu poprzez rozważenie perspektyw kontynuacji i zwiększenia skali testowanych rozwiązań, które okazały się skuteczne po zakończeniu finansowania przez EUI-IA, dostosowaniu testowanego innowacyjnego rozwiązania w miastach partnerów transferowych i jego dalszej replikacji w całej Europie; a także na ostatecznej sprawozdawczości.
- **Pakiety tematyczne mogą trwać maksymalnie 3 lata i powinny zakończyć się 6 miesięcy przed datą zakończenia etapu realizacji,** żeby – jak przedstawiono powyżej – umożliwić właściwą ocenę realizacji projektu i testowania innowacyjnego rozwiązania w kierunku osiągnięcia celów i oczekiwanych rezultatów, wspierać działania

transferowe i dalej wykorzystywać osiągnięcia projektu. Ocena wyników projektu i sprawdzanego innowacyjnego rozwiązania ma kluczowe znaczenie dla umożliwienia zwiększenia skali projektu na obszarze miejskim oraz możliwości powielania w kolejnych miastach Europy, w związku z czym 6-miesięczny okres po zakończeniu eksperymentu powinien być przeznaczony na działania ewaluacyjne.

- **Pakiet Roboczy Transfer rozpoczyna się najpóźniej 12 miesięcy od daty rozpoczęcia projektu i trwa do końca fazy realizacji.** Decyzja o rozpoczęciu Pakietu Roboczego powinna zostać podjęta przez Główny Organ Miejski i Partnerów Transferowych po analizie najbardziej realnego i korzystnego momentu rozpoczęcia współpracy. Powinien on umożliwić Partnerom Transferowym zaangażowanie się w najbardziej odpowiednim momencie już upodczas początkowych etapów realizacji projektu.
- iv. **Faza zamknięcia administracyjnego** (objęta kwotą ryczałtową) trwa 3 miesiące i jest związana ze wszystkimi czynnościami administracyjnymi, które mają miejsce po fazie realizacji w celu zamknięcia projektu i uzyskania walidacji dokumentów narracyjnych i sprawozdawczości finansowej. Należy pamiętać, że oczekuje się, iż na tym etapie przedstawiciele projektu EUI-IA będą nadal dostępni do udziału w działaniach związanych z kapitalizacją i upowszechnianiem wiedzy zainicjowanych przez Stały Sekretariat.

5. ZASADY FINANSOWANIA

Zasada kosztów całkowitych

EUI-IA stosuje zasadę kosztów całkowitych. Oznacza to, że **podczas gdy projekt otrzymuje współfinansowanie z EFRR do 80% kosztów kwalifikowalnych, każdy partner (Główne i Stowarzyszone Organy Miejskie, Partnerzy Realizacji Projektu i Partnerzy Transferowi) otrzymujący EFRR musi zabezpieczyć co najmniej 20% wkładu publicznego lub prywatnego, żeby sfinalizować swój budżet ze środków własnych lub z innych źródeł** (ale nie z innego źródła finansowania UE). Wkład partnerów może mieć formę pieniężną i/lub rzeczową.

Płatności z EFRR

System płatności EUI-IA opiera się głównie na zasadach płatności zaliczkowych z EFRR i ostatecznie na zwrocie faktycznie poniesionych kosztów:

- **Pierwsza płatność z EFRR (zaliczka)** odpowiadająca 50% finansowania z EFRR jest dokonywana na rzecz Głównego Organu Miejskiego w ciągu 90 dni od pomyślnego zakończenia etapu rozpoczęcia. Pierwsza zaliczka obejmuje również dwie kwoty ryczałtowe za etap przygotowania i rozpoczęcia pakietu roboczego projektu. Na tę łączną kwotę ryczałtową w wysokości 100 000 euro całkowitych kosztów kwalifikowalnych (odpowiadających 80 000 euro z EFRR) składa się

kwota ryczałtowa w wysokości 25 000 euro (odpowiadająca 20 000 euro z EFRR) na przygotowanie projektu oraz kwota ryczałtowa w wysokości 75 000 euro (odpowiadająca 60 000 euro z EFRR) na etap rozpoczęcia.

- **Druga płatność z EFRR (zaliczka)** odpowiadająca 30% finansowania z EFRR jest dokonywana na rzecz Głównego Organu Miejskiego po przedłożeniu i zatwierdzeniu wniosku finansowego 1, który obejmuje wydatki na projekty zatwierdzone przez kontrolę pierwszego poziomu (FLC). Przed zatwierdzeniem przez kontrolę pierwszego poziomu zgłoszone wydatki muszą osiągnąć co najmniej 35% całkowitego budżetu projektu. Jeżeli wydatki na projekt zatwierdzone przez kontrolę pierwszego poziomu spadną poniżej 35% całkowitych kosztów kwalifikowalnych, druga zaliczka z EFRR jest wypłacana proporcjonalnie.
- **Trzecia płatność z EFRR** odpowiadająca maksymalnie 20% finansowania z EFRR jest dokonywana na rzecz Głównego Organu Miejskiego po zatwierdzeniu przez kontrolę pierwszego poziomu (końcowego) czwartego rocznego sprawozdania z postępów, zatwierdzeniu końcowego sprawozdania jakościowego i zatwierdzeniu wydatków na projekt we wniosku finansowym 2. Końcowe roczne sprawozdanie z postępów składa się najpóźniej miesiąc po fazie realizacji, a (końcowy) wniosek finansowy 2 przedkłada się wraz z końcowym sprawozdaniem jakościowym na koniec fazy zamknięcia administracyjnego. Jeżeli wydatki na projekt zatwierdzone przez kontrolę pierwszego poziomu spadną poniżej 100% całkowitych kosztów kwalifikowalnych projektu, trzecia zaliczka z EFRR jest wypłacana proporcjonalnie. Warto zauważyć, że trzecia płatność nie opiera się już na zasadzie zaliczki, lecz na zasadzie zwrotu poniesionych i zapłaconych kosztów. W związku z tym Partnerzy Projektu muszą wstępnie finansować swoje wydatki w ostatniej fazie realizacji projektu (nieobjęte 80% otrzymanej zaliczki). Trzecia płatność obejmuje również kwotę ryczałtową w wysokości 20 000 EUR całkowitych kosztów kwalifikowanych (co odpowiada 16 000 EUR z EFRR), która obejmuje fazę zamknięcia administracyjnego projektu.

6. TWORZENIE I REALIZACJA PROJEKTÓW

6.1 PARTNERSTWO

Jak przedstawiono w części 2 „Uprawnione organy – kto może składać wnioski”, tylko uprawnione organy miejskie mogą składać wnioski w ramach zaproszenia do składania wniosków EUI-IA. Oczekuje się, że w ramach EUI-IA Główny Organ Miejski będzie bezpośrednio zaangażowany w eksperyment i będzie odgrywał strategiczną wiodącą rolę w rozwoju projektu EUI-IA poprzez ustanowienie silnego

partnerstwa projektowego i przewodniczenie mu, żeby stało się ono technicznie, naukowo i finansowo opłacalne.

Partnerstwo projektowe obejmuje:

- **Partnerzy Realizacji Projektu** – kluczowe instytucje i organizacje mogące przyczynić się do realizacji projektu, odgrywające aktywną rolę w realizacji i finansowaniu działań projektowych poprzez wniesienie wkładu finansowego do projektu (część budżetu zapewniona przez Partnera Projektu, tj. wysokość dofinansowania);
- **Partnerzy Transferowi** – miasta zainteresowane wyciągnięciem wniosków z eksperymentu i powielaniem innowacyjnych rozwiązań projektowych, w następstwie realizacji projektu oraz dostarczające głównemu organowi miejskiemu zewnętrznej perspektywy związanej z przenoszalnością i odtwarzalnością eksperymentowanego innowacyjnego rozwiązania;
- **(odpowiednio) Stowarzyszone Organy Miejskie.**

Wszyscy Partnerzy Projektu (Główne Lub Stowarzyszone Organy Miejskie, Partnerzy Realizacji Projektu i Partnerzy Transferowi) korzystający ze środków z EFRR muszą zapewnić swój wkład własny.

Wszyscy partnerzy muszą znajdować się w Unii Europejskiej (możliwe jest zaangażowanie Partnerów Realizacji Projektu z innych krajów pod warunkiem, że mają siedzibę w państwach członkowskich UE i że istnieje wyraźne uzasadnienie wartości dodanej projektu). Oczekuje się również, że wszyscy zaangażowani partnerzy sformalizują swoją współpracę poprzez podpisanie umowy o partnerstwo.

Główny Organ Miejski

Projekty powinny wyraźnie wskazywać na fakt, że organy miejskie są aktywnie zaangażowane w realizację działań i w partnerstwo lokalne. EUI-IA funkcjonuje w oparciu o Główny Organ Miejski odpowiedzialny za ogólną realizację i zarządzanie całym projektem. Główny Organ Miejski ponosi pełną odpowiedzialność finansową i prawną wobec podmiotu upoważnionego. Pozostali partnerzy projektu ponoszą własną odpowiedzialność wobec Głównego Organu Miejskiego. Obowiązki partnerstwa reprezentowanego przez Główny Organ Miejski opisano w umowie o dofinansowanie pomiędzy Głównym Organem Miejskim a Podmiotem Upoważnionym oraz w umowie o partnerstwo, która zostanie podpisana przez wszystkich zaangażowanych partnerów po zatwierdzeniu projektu (oraz przez Partnerów Transferowych po ich wyborze). Główny Organ Miejski powinien zapewnić zaangażowanie wszystkich Partnerów Projektu w projektowanie i realizację projektu.

Stowarzyszone Organy Miejskie

Każde istniejące stowarzyszenie organów miejskich (krajowe/regionalne stowarzyszenia organów miejskich, paktów lub stowarzyszenia terytorialne, okręgi rozwojowe itp.) mające status prawny zorganizowanej aglomeracji lub niemające takiego statusu, jak również poszczególne organy miejskie bez sformalizowanej umowy o współpracy, ale pragnące wspólnie występować z wnioskiem w ramach EUI-IA, umieszcza w formularzu wniosku jedną lokalną jednostkę administracyjną jako Główny Organ

Miejski oraz pozostałe lokalne jednostki administracyjne jako Stowarzyszone Organy Miejskie. Stowarzyszone Organy Miejskie są odpowiedzialne za realizację określonych działań i wypracowanie odpowiednich wyników/produktów. Stowarzyszone Organy Miejskie mają udział w budżecie projektu i zgłaszają koszty poniesione na realizację działań. Szczegółowe informacje na temat Stowarzyszonych Organów Miejskich (w tym status prawny, doświadczenie i kompetencje, osoby kontaktowe itp.) należy podać w formularzu wniosku.

Zaleca się, żeby stowarzyszenia i/lub grupy organów miejskich (niemające statusu aglomeracji zorganizowanych), które zamierzają złożyć wniosek, miały charakter terytorialny i dążyły do ograniczenia liczby zaangażowanych Stowarzyszonych Organów Miejskich.

Stowarzyszone Organy Miejskie formalizują stosunek umowy z Głównym Organem Miejskim poprzez podpisanie umowy o partnerstwie, jako inni Partnerzy Projektu, po zatwierdzeniu projektu.

Zaproponowanie nowych form współpracy, uwspółnotowanie środków osiągnięcia pożądanej masy krytycznej we wspólnym celu, a tym samym w odpowiedzi na zaproszenia składanie wniosków w ramach EUI-IA jako grupy organów miejskich, jest możliwe, a czasami wysoce pożądane, żeby wspierać dynamikę funkcjonalnego obszaru miejskiego.

Partnerzy Realizacji Projektu

Rozwój silnych partnerstw między organami publicznymi, sektorem prywatnym i społeczeństwem obywatelskim (w tym obywatelami i mieszkańcami) jest powszechnie uznawany za fundament zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich. W zależności od kwestii, którymi należy się zająć, oraz w oparciu o kontekst lokalny i wcześniejsze doświadczenia, główne organy miejskie powinny zaangażować różnych odpowiednich partnerów (instytucje, agencje – nawet jeśli są one w pełni własnością gmin/rad miejskich, instytucji szkolnictwa wyższego, partnerów z sektora prywatnego, inwestorów, instytucji badawczych, organizacji pozarządowych itp.), którzy są potrzebni do opracowania proponowanego innowacyjnego rozwiązania, osiągnięcia celów projektu i zapewnienia długoterminowych efektów w zakresie trwałego i zrównoważonego rozwoju oraz zwiększenia skali popularyzacji rozwiązania. Partnerzy Realizacji Projektu powinni mieć odpowiednie doświadczenie i wiedzę specjalistyczną uzupełniającą względem kompetencji Głównego Organu Miejskiego i wnieść wartość dodaną do całego projektu. Jeżeli projekty mają odpowiadać na wyzwania postrzegane przez interesariuszy i grupy docelowe jako najpilniejsze w zakresie innowacji, jeżeli mają być naprawdę śmiałe, a także skutkować zastosowaniem sprawdzonych rozwiązań na szerszą skalę po zakończeniu projektu, powinny korzystać z wiedzy i doświadczenia, które istnieją poza organami miejskimi w lokalnym ekosystemie, a także ze wsparcia ze strony publicznych i/lub prywatnych inwestorów zainteresowanych stowarzyszeniem.

Partnerstwo powinno być wyważone i uzupełniać się pod względem kompetencji politycznych i tematycznych. Partnerstwa powinny mieć na celu promowanie integracji horyzontalnej (w tym obejmować uczestników zajmujących się różnymi wymiarami problemów miejskich, którym należy stawić czoła) i wertykalnej (w tym obejmować różne poziomy struktury władzy). Nie istnieje tutaj żadne rozwiązanie uniwersalne. Wnioskodawcy powinni mieć świadomość, że partnerstwa z więcej niż 10 partnerami mogą wymagać dodatkowych wysiłków i zasobów w celu zapewnienia skutecznego zarządzania.

Każda organizacja mająca osobowość prawną może pełnić rolę Partnera Realizacji Projektu w projekcie EUI-IA. Partnerzy Realizacji Projektu będą odgrywać aktywną rolę w projektowaniu i realizacji projektu oraz będą odpowiedzialni za realizację określonych działań i wypracowanie powiązanych wyników/produktów. Partnerzy Realizacji Projektu mają udział w budżecie projektu i zgłaszają koszty poniesione na realizację działań. Partnerzy Realizacji Projektu powinni być wybierani zgodnie z zasadami przejrzystości i równego traktowania. Firmy doradcze, których głównym celem jest opracowywanie i zarządzanie projektami europejskimi oraz organizacje, które nie dysponują żadnym personelem (poza deklarowaniem kosztów doradztwa zewnętrznego), nie są uprawnione do udziału w projekcie jako Partnerzy Realizacji Projektu. Szczegółowe informacje na temat Partnerów Realizacji Projektu (w tym status prawny, doświadczenie i kompetencje, osoby kontaktowe itp.) muszą być podane w formularzu wniosku. Zasadniczo Partner Realizacji Projektu może uczestniczyć w kilku propozycjach projektów w ramach tego samego zaproszenia do składania wniosków pod warunkiem, że wkład i wartość dodana w różnych projektach są wyraźnie uzasadnione.

Należy pamiętać, że organy miejskie nie mogą być traktowane i wymienione jako Partner Realizacji Projektu, ale jedynie jako Główny Organ Miejski lub Stowarzyszony Organ Miejski pod warunkiem, że spełniają kryteria kwalifikowalności wymienione powyżej.

Partnerzy Transferowi

Partnerzy Transferowi to władze miejskie, które dołączają do Partnerstwa Projektowego, aby śledzić i uczyć się na podstawie realizowanego eksperymentu.. Oczekuje się, że każdy projekt EUI-IA będzie miał 3 Partnerów Transferowych pochodzących z innych państw członkowskich niż Główny Organ Miejski.

Każdy organ administracji miejskiej lokalnej, określony zgodnie ze stopniem urbanizacji (DEGURBA) Eurostatu jako miasto lub przedmieście (odpowiadające kodowi DEGURBA 1 lub kodowi DEGURBA 2 Eurostat) i znajdujący się w Unii Europejskiej, może zostać Partnerem Transferowym. Nie jest wymagana minimalna liczba mieszkańców (miasta każdej wielkości mogą zostać Partnerami Transferowymi).

Logika zaproszenia Partnerów Transferowych do partnerstwa projektowego polega na wspieraniu zdolności adaptacyjnych testowanego rozwiązania do innych kontekstów miejskich w UE, a następnie zwiększeniu jego szans na powielenie za granicą i wykorzystanie na szerszą skalę w dłuższej perspektywie, ewentualnie przy finansowaniu z głównych programów polityki spójności, a w tym w szczególności z EFRR. Ponadto może przyczynić się do wspierania wymiany wiedzy między miastami UE i budowania między nimi długotrwałych relacji. Udział w eksperymentach pozwoli Partnerom Transferowym na wzmocnienie własnego potencjału innowacyjnego i zwiększenie zdolności do wdrażania innowacyjnych rozwiązań (zarówno pod względem treści, jak i procesu) oraz przygotowanie procesu adaptacji i powielania, w całości lub w części, testowanych innowacyjnych rozwiązań we własnych miastach poprzez uczestnictwo w działaniach transferowych i czerpanie korzyści z rozwiązania, które będzie podlegać materializacji i będzie przynosić rezultaty, ale także przewyżczenie problemów i przeszkód na drodze do wdrożenia innowacji.

Partnerzy Transferowi muszą zostać zidentyfikowani i wybrani oraz oczekuje się od nich, że zobowiążą się do uczestnictwa w Partnerstwie Projektowym najpóźniej w fazie rozpoczęcia. Współpraca w zakresie transferu, realizowana poprzez Pakiet Roboczy Transfer, musi rozpocząć się nie później niż 12 miesięcy

po rozpoczęciu realizacji projektu. Partnerzy Transferowi będą mieli przydzielony stały budżet.

Zaangażowanie grup docelowych i szerzej rozumianych interesariuszy

Przy rozwijaniu projektu EUI-IA i na wszystkich etapach projektu konieczne jest zidentyfikowanie i zaangażowanie **szerzej grupy interesariuszy, w zależności od charakteru projektu: społeczności lokalnych, partnerów społecznych, przedsiębiorstw, organizacji pozarządowych, ekspertów, instytucji, organizacji, osób fizycznych itp., a także grup docelowych projektu (tj. w zależności od projektów: obywateli, stażystów, osób poszukujących pracy, grup szczególnie narażonych lub zmarginalizowanych, użytkowników danej usługi lub administracji), które mogą mieć wpływ na projekt lub być pod wpływem projektu.** Określenie interesariuszy, zrozumienie ich wpływu na projekt EUI-IA oraz zrównoważenie ich potrzeb i oczekiwań ma kluczowe znaczenie dla powodzenia projektu. W związku z tym organy miejskie powinny zebrać wszystkich interesariuszy, żeby lepiej określić problemy i potrzeby, uzgodnić wspólną wizję lub pożądaną zmianę, do której osiągnięcia powinien przyczynić się projekt EUI-IA, a także opracować konkretne rozwiązania i działania, które rozwiążą problemy i doprowadzą do pożądaných zmian. Szersza grupa interesariuszy odnosi bezpośrednie lub pośrednie korzyści, ale nie odgrywa bezpośredniej roli we wdrażaniu projektu EUI-IA i nie powinna być traktowana jako partnerzy projektu EUI-IA. W związku z tym nie przeznaczono na nich żadnego konkretnego budżetu, ani wyraźnej odpowiedzialności za realizację projektu, ale są oni uważani za istotnych i powinni być aktywnie zaangażowani (współtworzenie) w celu zapewnienia sprawnej i skutecznej realizacji projektu.

6.2 LOGIKA INTERWENCJI W PROJEKCIE I PLAN PRAC

Logika interwencji w projekcie EUI-IA jest odzwierciedleniem jasnego i przemyślanego zrozumienia, w jaki sposób planowane działania mają doprowadzić do pożądaných zmian i zamierzonych rezultatów. Chodzi tutaj o sposób opisania logicznej sekwencji między początkowymi potrzebami, nakładami, działaniami projektowymi, wynikami, rezultatami i ostatecznym wpływem. Mamy tutaj do czynienia z narzędziem do strukturyzowania złożonych interwencji i przygotowania oceny projektu. Logika interwencji opisuje: Jakie jest uzasadnienie interwencji/projektu? Jakie wyzwania/potrzeby wywołały interwencję? Jakie problemy ma rozwiązać interwencja? Czym jest „pożądana zmiana”? W jaki sposób zmiany mają zostać osiągnięte?

Logika interwencji składa się z elementów strategicznych, operacyjnych oraz monitorowania i oceny:

- Elementy strategiczne obejmują: ogólny cel, cele szczegółowe i oczekiwane rezultaty.
- Elementy operacyjne obejmują: plan roboczy projektu, pakiety robocze, działania, produkty i wyniki.

Plan roboczy projektu odpowiada na pytania „jak” związane z projektem. Stanowi mapę drogową zawierającą przewodnik po realizacji projektu, jeśli zostanie on faktycznie sfinansowany. Plan roboczy jest podziałem projektu na główne etapy zwane pakietami roboczymi, a pakiety robocze są podzielone na mniejsze etapy zwane działaniami. Działania

prowadzą do produktów, a każdy pakiet roboczy prowadzi do jednego lub większej liczby wyników.

Pakiety robocze stanowią elementy składowe planu roboczego, stanowią główne filary projektu i składają się z powiązanych działań projektowych wymaganych do wykonania określonych elementów projektu i realizacji wyników projektu. W celu ustrukturyzowania projektu EUI-IA należy wykorzystać następujący zestaw pakietów roboczych:

- Pakiet roboczy Przygotowanie projektu i faza rozpoczęcia
 - Pakiet roboczy Zarządzanie projektem
 - Pakiet roboczy Monitorowanie i ocena
 - Pakiet roboczy Komunikacja i kapitalizacja
 - Tematyczne pakiety robocze
 - Pakiet roboczy Transfer
 - Pakiet roboczy Zamknięcie administracyjne projektu
- Elementy monitorowania i oceny obejmują: wskaźniki produktu i wskaźniki rezultatu.

6.3 WSPARCIE EKSPERTÓW

Każdy projekt finansowany w ramach EUI-IA będzie korzystał ze wsparcia eksperta EUI. W tym w szczególności eksperci EUI zapewnią projektom, co następuje:

- Doradztwo i wskazówki na poziomie strategicznym i operacyjnym dotyczące projektu oraz jego realizacji.
- Pomoc w opracowywaniu dokumentacji projektowej i wyników, które pozwolą uchwycić i rozpowszechnić osiągnięcia i perspektywy porealizacyjne (zrównoważony rozwój, potencjał skalowania i przenoszenia), zdobyte doświadczenia i dobre praktyki wśród szerszego grona odbiorców w celu ułatwienia wdrażania najbardziej udanych innowacji w innych miastach UE.
- Udział i wkład w działania w zakresie kapitalizacji i upowszechniania.
- Pomoc w realizacji Pakietu roboczego Transfer.

Eksperti EUI będą oferować wsparcie i doradztwo na bieżąco w trakcie całego procesu realizacji projektów, a także w fazie zamknięcia.

Eksperci EUI to osoby mające dogłębną wiedzę na temat tematów miejskich istotnych i właściwych dla każdego zaproszenia do składania wniosków; doświadczenie w pracy z władzami miejskimi nad projektami obejmującymi inwestycje publiczne i ich fizyczną realizację; a także dobre zrozumienie ram polityki spójności i udokumentowane doświadczenie we wspieraniu eksperymentów i innowacji w miastach.

EUI-IA bezpośrednio pokrywa wszystkie koszty związane z działalnością ekspertów EUI (w tym koszty podróży i zakwaterowania). W związku z tym wnioskodawcy nie powinni przewidywać żadnego budżetu na ten cel w swoim formularzu wniosku.

6.4 TRANSFER

Kluczową nowością w porównaniu z projektami Inicjatywy na rzecz innowacyjnych działań miejskich finansowanymi w okresie programowania 2014-2020 jest włączenie transnarodowego komponentu transferowego jako integralnej części projektów EUI-IA.

Należy podkreślić, że projekty EUI-IA koncentrują się przede wszystkim na testowaniu nowych innowacyjnych rozwiązań w danej miejscowości, ale wraz z nowym komponentem oczekuje się, że procesy i wyniki eksperymentów będą śledzone przez miasta partnerskie z innych krajów (partnerzy transferowi). We wszystkich projektach EUI-IA jest obecnie uwzględniony specjalny Pakiet Roboczy Transfer ze ściśle określonymi działaniami, budżetem, produktami i wynikami.

EUI-IA została utworzona w celu identyfikacji i wsparcia testów możliwych do przeniesienia i skalowalnych innowacyjnych rozwiązań w celu rozwiązywania problemów związanych ze zrównoważonym rozwojem obszarów miejskich na poziomie Unii Europejskiej. Celem jest również gromadzenie i wymiana wyników eksperymentów (również poprzez wspieranie działań w zakresie transferu) w celu stymulowania zdolności innowacyjnych i budowania wiedzy we wszystkich obszarach miejskich UE. Chodzi o wykorzystanie wyników projektu EUI-IA (powielanie, zwiększanie skali) przez inne miasta UE, co zwiększy oddziaływanie całej inicjatywy, przyczyniając się do kształtowania polityki miejskiej na różnych poziomach, a także wspierając współpracę między europejskimi obszarami miejskimi.

Uwzględnienie komponentu transferowego powinno koncentrować się na następujących kwestiach:

- umożliwienie Partnerom Transferowym śledzenia planowania i pilotowania testowanego innowacyjnego rozwiązania,
- umożliwienie Partnerom Transferowym analizy lokalnych kontekstów miejskich w celu lepszego zrozumienia, w jaki sposób innowacyjne rozwiązania można dostosować do lokalnych potrzeb i warunków,
- wymiana wiedzy i doświadczeń pomiędzy wszystkimi Partnerami Projektu,

- dzielenie się kluczowymi wkładem wejściowym do projektu, który może zarówno wnieść perspektywę zewnętrzną do projektu EUI-IA, jak i zainspirować Partnerów Transferowych,
- przygotowanie przez Partnerów Transferowych dokumentacji, która może im służyć do przyszłej replikacji innowacyjnego rozwiązania (studium wykonalności i możliwości oraz dokumentacja inwestycyjna),
- przygotowanie przez Główny Organ Miejski i jego Partnerów Projektu dziedzictwa projektu EUI-IA w postaci modelu innowacyjnego rozwiązania EUI do wykorzystania przez inne miasta UE zainteresowane innowacyjnym rozwiązaniem.

Powyższe działania mogą być realizowane przy użyciu następującej **palety metod roboczych**: wizyty studyjne, warsztaty/spotkania/dyskusje online lub off-line, działania w ramach wzajemnej oceny, własne prace Partnerów Transferowych pozwalające im na dalsze wykorzystanie wiedzy zdobytej w ramach wymiany transferowej, ale także przygotowanie się do przyszłej replikacji innowacyjnego rozwiązania oraz inne pożądane formy pracy i współpracy.

Oczekuje się, że Partnerzy Transferowi przygotują następujące produkty i wyniki procesu zdobywania wiedzy i inwestycji: **Ankieta Potencjału Transferowego, Studium Wykonalności i Możliwości Replikacji** – (indywidualnie dla każdego partnera transferowego). Dozwolone jest również finansowanie **dokumentacji inwestycyjnej oraz realizacja niewielkich inwestycji pilotażowych**.

Oczekuje się, że Główny Organ Miejski przygotuje **model innowacyjnego rozwiązania EUI**, czyli dokument końcowy koncentrujący się na możliwości transferu i skalowania testowanego innowacyjnego rozwiązania, żeby umożliwić innym (nie tylko Partnerom Transferowym, ale również wszystkim zainteresowanym miastom UE) zapoznanie się z wynikami eksperymentu i otrzymanie wskazówek dotyczących podejścia do replikacji.

Decyzję o łącznym budżecie na pakiet roboczy Transfer podejmuje wnioskodawca EUI-IA, a powinien on obejmować:

- budżet przydzielony Głównemu Organowi Miejskiemu i odpowiednim Partnerom Realizacji Projektu na wsparcie realizacji Pakietu Roboczego Transfer;
- budżety dla każdego Partnera Transferowego w formie ryczałtu (opcja kosztów uproszczonych) wynoszące 150 000 euro (odpowiadające 120 000 euro EFRR i wkładowi własnemu w wysokości 30 000 EUR).

Główny Organ Miejski ponosi odpowiedzialność za identyfikację i wybór Partnerów Transferowych, których chce włączyć do partnerstwa. Proces identyfikacji Partnerów Transferowych powinien rozpocząć się już na etapie składania wniosku, kiedy wnioskodawcy są proszeni o: wskazanie innych europejskich obszarów miejskich, które mogłyby odnieść korzyści z powielenia proponowanego rozwiązania w świetle posiadanych odpowiednich warunków do transferu (podobna charakterystyka, szeroko rozumiany kontekst) lub potrzeby wzmocnienia swojego potencjału do innowacji; opisanie w jaki sposób zostaną zidentyfikowani najbardziej odpowiedni Partnerzy Transferowi, oraz, jeżeli partnerzy

Transferowi zostali już zidentyfikowani, wskazanie ich wraz z motywacją/uzasadnieniem ich wyboru. Ponieważ jednym z celów EUI-IA jest, żeby wyniki projektów były wykorzystywane przez inne miasta, zwiększając wpływ całej Inicjatywy, a ambicją EUI-IA jest zwiększenie możliwości powielania innowacyjnych rozwiązań opracowanych w ramach projektów, ważne jest, aby projekty na etapie składania wniosków mogły wykazać się dobrze opracowanym procesem, uzasadnieniem i motywacją stojącą za wyborem najbardziej odpowiednich Partnerów Transferowych.

Partnerzy Transferowi muszą być zidentyfikowani najpóźniej w fazie rozpoczęcia, a pomyślne zakończenie fazy początkowej jest uwarunkowane podpisaniem przez Partnerów Transferowych, jako minimum, listów intencyjnych.

Wybór Partnerów Transferowych powinien umożliwiać: (i) utrzymanie właściwej równowagi pod względem różnorodności miast zaangażowanych w partnerstwo (ich wielkości (małe, średnie, duże miasta) i lokalizacji (regiony słabiej rozwinięte, w okresie transformacji i bardziej rozwinięte)) oraz (ii) zgromadzenie najistotniejszych Partnerów Transferowych pod względem jakości działań replikacyjnych. W związku z tym przy wyborze Partnerów Transferowych należy kierować się kilkoma zasadami przewodnimi:

- Partnerzy Transferowi powinni pochodzić z różnych państw członkowskich UE;
- Co najmniej dwa z czterech zaangażowanych miast (Główny Organ Miejski + trzech Partnerzy Transferowi) powinny znajdować się w regionach słabiej rozwiniętych lub w regionach w okresie transformacji¹⁶;
- Partnerstwo powinno obejmować miasta różnej wielkości.

6.5 KATEGORIE KOSZTÓW

W projektach EUI-IA można stosować następujące kategorie kosztów:

- **Personel**
- **Biuro i administracja**
- **Podróż i zakwaterowanie**
- **Zewnętrzna wiedza fachowa i usługi**
- **Sprzęt**
- **Roboty infrastrukturalne i budowlane**

¹⁶ <https://ec.europa.eu/eurostat/web/regions/background>

Dla każdej kategorii kosztów w wytycznych EUI-IA przedstawiono odpowiednią definicję, a także instrukcje dotyczące budżetowania i sprawozdawczości. Zaleca się, żeby Partnerzy Projektu zwracali się o poradę do Stałego Sekretariatu w przypadku jakichkolwiek wątpliwości związanych z kwalifikowalnością wydatków, które nie zostały uregulowane w powyższych zasadach. Proszę pamiętać, że wydatki Partnerów Transferowych są pokrywane ryczałtem.

Wydatki zadeklarowane w projekcie muszą podlegać weryfikacji przez kontrolę pierwszego poziomu. Niezależna opinia kontroli pierwszego poziomu FLC musi obejmować zgodność z prawem i prawidłowość zadeklarowanych wydatków, dostawę produktów i usług, prawidłowość zadeklarowanych wydatków oraz zgodność wydatków i operacji z przepisami EUI-IA, przepisami unijnymi i krajowymi. Ponieważ kontrola pierwszego poziomu jest bezpośrednio powoływana i opłacana przez EUI-IA, partnerstwo projektowe przy ustalaniu budżetu projektu nie powinno przewidywać żadnych kosztów kontroli (audytu). Kontrole na miejscu dotyczące projektów będą również organizowane przez kontrolę pierwszego poziomu. Kontrola na miejscu oznacza, że **kontrola pierwszego poziomu faktycznie odwiedza lokalizację projektu i weryfikuje, czy pewne działania, zakupy usług i produktów, a także inwestycje rzeczywiście miały miejsce zgodnie z zatwierdzonym formularzem wniosku w trakcie realizacji oraz czy przestrzegane są odpowiednie przepisy.**

Jak stwierdzono w zasadach finansowania, projekty EUI-IA są realizowane zgodnie z zasadą „całkowitych kosztów”: projekt jest współfinansowany przez EFRR do 80% całkowitych kosztów kwalifikowalnych, a każdy Partner Projektu (Główny lub Stowarzyszony Organ Miejski, Partner Realizacji Projektu i Partner Transferowy) otrzymujący środki z EFRR musi zapewnić wkład finansowy w celu uzupełnienia swojego budżetu do docelowego poziomu wkładu (co najmniej 20% kosztów kwalifikowalnych partnera).

Jeżeli takie wkłady pochodzą ze źródeł prywatnych, nie wchodzi one do kategorii pomocy publicznej w rozumieniu przepisów. Jeżeli wkład pochodzi ze źródeł publicznych oraz w zakresie, w jakim działania w ramach projektu mają charakter niegospodarczy, finansowanie takich działań nie stanowi pomocy publicznej. Jednocześnie jednak w przypadku, gdy wnoszone są wkłady z zasobów publicznych państwa członkowskiego na rzecz projektów obejmujących „działalność gospodarczą”, tj. oferowanie towarów i usług na rynku, wówczas takie projekty muszą być zorganizowane w taki sposób, żeby wszelkie wkłady publiczne były zgodne z zasadami pomocy publicznej na wszystkich możliwych poziomach, tj. na poziomie właściciela, wykonawcy lub operatora projektu bądź obiektu. W takich przypadkach finansowanie publiczne powinno być zgodne z wymaganiami rozporządzenia w sprawie pomocy de minimis lub z warunkami określonymi w ogólnym rozporządzeniu w sprawie wyłączeń blokowych (GBER) lub w decyzji w sprawie usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym.

Szczegółowe informacje na temat zamówień publicznych i pomocy publicznej znajdują się w wytycznych EUI-IA.

7. PROCES SKŁADANIA WNIOSKÓW

Pakiet dokumentacji wniosku do drugiego zaproszenia do składania wniosków EUI-IA składa się z następujących elementów:

- Niniejszy zakres wymagań i obowiązków dostępny we wszystkich językach UE. Jednak w przypadku rozbieżności należy pamiętać, że wersja angielska ma pierwszeństwo.
- **Wytyczne EUI-IA (dostępne tylko w języku angielskim), z którymi należy się gruntownie zapoznać w kontekście nadrzędnych zasad inicjatywy.**
- **Wytyczne techniczne dotyczące elektronicznej platformy wymiany dokumentów (EEP).**
- Szczegółowa **instrukcja wypełniania formularza wniosku dostępna online** we wszystkich językach UE w systemie EEP. Jednak w przypadku rozbieżności należy pamiętać, że wersja angielska ma pierwszeństwo.
- Dokument roboczy formularza wniosku (wersja robocza formularza wniosku i arkusza potwierdzenia – dokument Word dostępny tylko w języku angielskim) jako narzędzie pomocne w procesie sporządzania wniosku.

Wszystkie dokumenty można znaleźć na stronie internetowej EUI.

Proces składania wniosku jest w 100% elektroniczny dzięki wykorzystaniu platformy EEP (<https://eep.urban-initiative.eu/>). **Wniosek obejmuje następujące elementy:**

- **Formularz wniosku:** Formularz wniosku należy wypełnić za pośrednictwem internetowej platformy EEP. Składa się on z sekcji przedstawiających pomysł projektu i uzasadnienie (w tym informacje na temat innowacyjności wniosku), partnerstwo (w tym wskazanie takich informacji jak Główny Organ Miejski, Partnerzy Realizacji Projektu, Partnerzy Transferowi, a w stosownych przypadkach Stowarzyszone Organy Miejskie), główne cele i oczekiwane wyniki, proponowany plan roboczy i budżet. Edycja i składanie wniosków są możliwe tylko na podstawie otwartego zaproszenia do składania wniosków. Wniosek zawiera szereg automatycznych łączy, formuł i środków kontroli. Funkcje te zapewniają, że komunikaty o błędach pojawiają się w formularzu (łącznie z brakującym arkuszem potwierdzenia), jeśli nie jest on prawidłowo wypełniony i nie można go w takiej postaci przesać. Pomaga to znacznie zmniejszyć ryzyko składania wniosków niekwalifikowalnych.
- **Załącznik:** Wnioskodawcy mogą przesać jeden załącznik za pośrednictwem systemu EEP, który zostanie dołączony do formularza wniosku. Może to być mapa przedstawiająca obszar interwencji, wykres, infografika itp. Rodzaj i rozmiar pliku, który ma być załączony, są określone w wytycznych EEP.

- **Arkusze potwierdzenia:** Arkusz potwierdzenia jest automatycznie generowany przez platformę internetową w momencie wypełniania formularza wniosku lub po jego wypełnieniu. Musi być wydrukowany, podpisany przez przedstawiciela prawnego Głównego Organu Miejskiego, zeskanowany i przesłany w formularzu wniosku sekcja H „Arkusze potwierdzenia”. Formularz wniosku nie może zostać złożony bez arkusza potwierdzenia.

Zdecydowanie zaleca się, żeby wnioskodawcy wypełniali formularz wniosku w sposób jasny i zrozumiały w języku angielskim, chociaż może on być również składany w dowolnym języku urzędowym UE. Warto zauważyć, że oceny strategiczne i operacyjne będą dokonywane na podstawie angielskiej wersji formularza wniosku (przetłumaczonej na język angielski przez zewnętrznego usługodawcę zakontraktowanego przez Stały Sekretariat, w przypadku gdy formularz wniosku zostanie złożony w innym języku). Jakość tłumaczenia nie będzie gwarantowana przez Stały Sekretariat i w związku z tym będzie odbywać się to na ryzyko wnioskodawców. Ponadto umowa o dofinansowanie, zarządzanie projektem, formalna sprawozdawczość, kluczowe wyniki i wszelka komunikacja z Podmiotem Upoważnionym i Stałym Sekretariatem będą musiały być sporządzane w języku angielskim.

**Ostateczny termin złożenia formularza wniosku i arkusza potwierdzenia upływa dnia
05.10.2023, o godz. 14.00 czasu CEST**

8. PROCES SELEKCJI

Po złożeniu każdy wniosek podlega procedurze selekcji zorganizowanej następująco:

1. Sprawdzanie kwalifikowalności
2. Ocena strategiczna
3. Ocena operacyjna

8.1 SPRAWDZANIE KWALIFIKOWALNOŚCI

Po zamknięciu zaproszenia do składania wniosków EUI-IA Stały Sekretariat przeprowadza kontrolę kwalifikowalności wszystkich wniosków dotyczących projektów złożonych przed wyznaczonym terminem. Celem kontroli kwalifikowalności jest sprawdzenie zgodności otrzymanych formularzy wniosków i załączników do nich z formalnymi kryteriami kwalifikowalności; uniknięcie dalszej oceny

niekwalifikowalnych wniosków; oraz zapewnienie równego traktowania wszystkich wniosków, które mają zostać wybrane do finansowania.

Kryteria kwalifikowalności EUI-IA są następujące:

1. Formularz wniosku został złożony drogą elektroniczną za pośrednictwem platformy EEP przed upływem terminu wskazanego w zakresie wymagań i obowiązków do zaproszenia do składania wniosków.
2. Formularz wniosku jest wypełniony w całości.
3. Wnioskodawca jest pojedynczym organem miejskim lokalnej jednostki administracyjnej zdefiniowanej zgodnie ze stopniem urbanizacji jako miasto lub przedmieście (odpowiadające kodowi DEGURBA 1 lub kodowi DEGURBA 2 Eurostat) i liczy co najmniej 50 000 mieszkańców.

LUB

Wnioskodawca jest stowarzyszeniem lub ugrupowaniem organów miejskich o statusie prawnym zorganizowanej aglomeracji złożonym z lokalnych jednostek administracyjnych, w którym większość (co najmniej 51%) mieszkańców mieszka w lokalnych jednostkach administracyjnych określonych zgodnie ze stopniem urbanizacji (DEGURBA) Eurostatu jako miasto lub przedmieście (odpowiadające kodowi DEGURBA 1 lub kodowi DEGURBA 2) i w którym łączna liczba ludności wynosi co najmniej 50 000 mieszkańców.

LUB

Wnioskodawca jest stowarzyszeniem lub ugrupowaniem organów miejskich niemającym statusu prawnego zorganizowanych aglomeracji, w którym wszystkie zaangażowane organy miejskie (Główny Organ Miejski i Stowarzyszone Organy Miejskie) są lokalnymi jednostkami administracyjnymi zdefiniowanymi zgodnie ze stopniem urbanizacji (DEGURBA) Eurostatu jako miasto lub przedmieście (odpowiadające kodowi DEGURBA 1 lub kodowi DEGURBA 2) i w którym łączna liczba ludności (Główny Organ Miejski i Stowarzyszone Organy Miejskie) wynosi co najmniej 50 000 mieszkańców.

4. Okres kwalifikowalności jest przestrzegany: data zakończenia projektu jest zgodna z wymaganiami zaproszenia i Inicjatywy.
5. Przestrzegane są maksymalne wymagania budżetowe (maksymalnie 5 milionów euro z EFRR) oraz zasada współfinansowania (co najmniej 20% wkładu zapewnionego przez partnerstwo).
6. Wszyscy zaangażowani partnerzy (Główne Organy Miejskie, Stowarzyszone Organy Miejskie i Partnerzy Realizacji Projektu) pochodzą z państw członkowskich UE.
7. W przypadku stowarzyszenia lub ugrupowania organów miejskich niemającego statusu prawnego aglomeracji zorganizowanej, w formularzu wniosku przedstawiony jest Główny Organ Miejski oraz Stowarzyszony Organ Miejski.

8. Wnioskujące organy miejskie (Główne Organy Miejskie lub Stowarzyszone Organy Miejskie) są zaangażowane tylko w jeden wniosek dotyczący projektu w ramach tego samego zaproszenia do składania wniosków.
9. Wnioskujące organy miejskie (Główne Organy Miejskie i/lub Stowarzyszone Organy Miejskie) nie zostały wybrane i nie otrzymały finansowania na ten sam temat z wcześniejszego zaproszenia do składania wniosków w ramach EUI-IA.
10. Arkusz potwierdzenia należy podpisać bez żadnych zmian przez przedstawiciela prawnego Głównego Organu Miejskiego przesyłany na platformę EEP, za pośrednictwem sekcji arkusza potwierdzenia formularza wniosku.

Jeżeli nie zostaną spełnione wszystkie wymagania określone powyżej, wniosek uznaje się za niekwalifikujący się i nie przeprowadza się dalszej oceny. Wnioskodawcy zostaną powiadomieni pod koniec kontroli kwalifikowalności o decyzji co do ich wniosku (o dalszym postępowaniu lub odrzuceniu).

8.2 OCENA STRATEGICZNA

Wnioski uznane za kwalifikujące się i dopuszczalne będą przedmiotem oceny strategicznej przeprowadzonej przez zespół ekspertów zewnętrznych. Ocena strategiczna stanowi **70%** wagi przypisanej ogólnej ocenie projektu i obejmuje następujące kryteria:

- **Innowacyjność i istotność** (30%) W jakim stopniu wnioskodawca jest w stanie wykazać, że propozycja projektu jest nowym rozwiązaniem, które ma wartość dodaną w stosunku do tematu zaproszenia? W jakim stopniu rozwiązanie jest istotne dla kontekstu lokalnego i celów polityki spójności?
- **Partnerstwo i współtworzenie** (12%) W jakim stopniu partnerstwo jest istotne i ważne dla wdrożenia proponowanego rozwiązania i osiągnięcia oczekiwanych rezultatów. W jakim stopniu wniosek umożliwi znaczący udział i współtworzenie ze strony interesariuszy, grup docelowych i obywateli?
- **Mierzalność wyników i wpływ** (12%) W jakim stopniu oczekiwane wyniki są konkretne i realistyczne oraz odzwierciedlają oczekiwany wpływ projektu na kontekst lokalny, a także beneficjentów/użytkowników końcowych?
- **Zrównoważony rozwój i zwiększenie skali** (8%) W jakim stopniu projekt będzie stanowił trwały wkład w rozwiązanie zidentyfikowanego wyzwania? W jakim stopniu proponowane rozwiązanie będzie samowystarczalne po dacie zakończenia projektu i może podlegać wdrożeniu na większą skalę, jeśli zostanie z powodzeniem potwierdzone?
- **Możliwość transferu projektu** (8%) W jakim stopniu projekt będzie miał potencjał transferu na inne obszary miejskie w całej Europie?

Przykładowe pytania dotyczące oceny dla każdego kryterium przedstawiono w wytycznych EUI-IA, rozdział 3.2 „Proces selekcji”.

W wyniku oceny strategicznej zespół ekspertów zewnętrznych opracowuje ocenę wniosków i klasyfikuje je na podstawie ich oceny strategicznej. W porozumieniu z KE odpowiednio zakwalifikowane wnioski odpowiednio zakwalifikowane w ogólnym rankingu przechodzą do oceny operacyjnej. Wnioskodawcy są powiadamiani na koniec procesu oceny strategicznej o decyzji co do ich wniosku (o dalszym postępowaniu lub odrzuceniu).

8.3 OCENA OPERACYJNA

Ocena operacyjna jest przeprowadzana przez Stały Sekretariat i stanowi **30%** wagi przypisanej ogólnej ocenie projektu. Głównym celem oceny operacyjnej jest ocena rzetelności wniosku, tj.: czy jest on uzasadniony, realistyczny, spójny i konsekwentny, kompletny, możliwy do skutecznej szybkiej realizacji oraz czy wyróżnia się opłacalnością. Podczas oceny operacyjnej ocenia się następujące kryteria:

- **Projektowanie i logika** (12%) W jakim stopniu elementy planu roboczego (działania, rezultaty, wyniki, wskaźniki) są kompletne, realistyczne, spójne i koherentne? W jakim stopniu proponowany projekt doprowadzi do osiągnięcia celów i oczekiwanych rezultatów?
- **Wykonalność projektu i gotowość operacyjna** (8%) W jakim stopniu wniosek okazuje się wykonalny (do realizacji w określonym terminie) i gotowy operacyjnie?
- **Uzgodnienia organizacyjne i zdolności operacyjne** (5%) W jakim stopniu działania w zakresie zarządzania i komunikacji są odpowiednie i sprzyjają ogólnej realizacji projektu?
- **Budżet** (5%) W jakim stopniu budżet jest spójny i proporcjonalny?

Przykładowe pytania dotyczące oceny dla każdego kryterium przedstawiono w wytycznych EUI-IA, rozdział 3.2 „Proces selekcji”.

Po dokonaniu oceny operacyjnej komisja konkursowa dokonuje ostatecznego wyboru. Wnioskodawcy zostają powiadomieni o decyzji po zakończeniu procesu oceny operacyjnej.

8.4 SYSTEM PUNKTACJI

System punktacji służy do wspomaganie procesu decyzyjnego. Każdemu kryterium ważonemu przypisuje się wynik od 1 do 10; co łącznie daje średni wynik na projekt. Stosowana jest następująca skala oceny przy punktacji:

9-10 – doskonała

7-8 – dobra

5-6 – odpowiednia

3-4 – słaba

1-2 – bardzo słaba

Należy pamiętać, że jeśli projekt uzyska wynik mniejszy lub równy 4 w ramach jakiegokolwiek kryterium oceny, zostanie automatycznie odrzucony i nie będzie dalej przetwarzany.

System punktacji jest stosowany z uwzględnieniem nie tylko szczególnych zalet każdego wniosku dotyczącego projektu, ale także w duchu konkurencyjnego procesu uwzględniającego porównawczo inne wnioski dotyczące projektu złożone w ramach tego samego zaproszenia do składania wniosków. Z tego powodu wnioskodawcy w ramach wniosków projektowych, którzy nie zostali umieszczeni na liście kandydatów do oceny operacyjnej lub którzy nie zostali ostatecznie zatwierdzeni, nie otrzymują odpowiednich wyników punktowych, lecz szczegółowe uwagi dotyczące wszystkich ocenianych kryteriów.

Wnioskodawcy powinni zauważyć, że wybór ich projektu w wyniku procesu selekcji nie uprawnia ich automatycznie do otrzymania odpowiedniej dotacji z UE. W przypadku niespełnienia warunków określonych w fazie rozpoczęcia projektu (zważywszy, że projekt nie jest wystarczająco gotowy do realizacji), Podmiot Upoważniony zastrzega sobie prawo do zakończenia projektu i usunięcia go z listy projektów zatwierdzonych przez EUI-IA (więcej szczegółów można znaleźć w wytycznych EUI-IA, rozdział 4 „Faza rozpoczęcia i kontraktowania”).

8.5 KRYTERIA WYKLUCZENIA WNIOSKODAWCÓW UBIEGAJĄCYCH SIĘ O FINANSOWANIE

Zgodnie z rozporządzeniem finansowym ¹⁷, wnioskodawcy mogą zostać wykluczeni z procedury przyznawania dotacji, jeżeli Główny Organ Miejski lub osoby mające uprawnienia do reprezentacji, podejmowania decyzji lub kontroli w ramach Głównego Organu Miejskiego lub osoby, które są niezbędne do realizacji projektu, znajdują się w co najmniej jednej z następujących sytuacji wykluczenia:

- postępowania upadłościowe, postępowanie o niewypłacalność lub postępowanie likwidacyjne,

¹⁷ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2018/1046 z dnia 18 lipca 2018 r. w sprawie przepisów finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii, zmieniające rozporządzenia (UE) nr 1296/2013, (UE) nr 1301/2013, (UE) nr 1303/2013, (UE) nr 1304/2013, (UE) nr 1309/2013, (UE) nr 1316/2013, (UE) nr 223/2014, (UE) nr 283/2014 i decyzję nr 541/2014/UE oraz uchylające rozporządzenie (UE, Euratom) nr 966/2012: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2018/1046/oj>

- naruszenia obowiązków związanych z opłacaniem podatków lub składek na ubezpieczenie społeczne,
- poważne wykroczenie zawodowe, w tym wprowadzenie w błąd,
- oszustwo,
- korupcja,
- powiązania z organizacją przestępczą,
- pranie pieniędzy lub finansowanie terroryzmu,
- terroryzm lub przestępstwa związane z działalnością terrorystyczną,
- praca dzieci i inny handel ludźmi,
- nieprawidłowości,
- utworzenie lub funkcjonowanie jako spółka fasadowa.

Podczas procesu obsługi wniosków wszyscy wnioskodawcy muszą złożyć wraz z formularzem wniosku oświadczenie potwierdzające, że Główny Organ Miejski i Partnerzy Projektu nie podlegają żadnemu z wyżej wymienionych kryteriów wykluczenia. Takie oświadczenie jest zawarte w arkuszu potwierdzenia dołączonym do formularza wniosku w EEP. Należy pamiętać, że arkusz potwierdzenia musi być należycie podpisany przez przedstawiciela prawnego Głównego Organu Miejskiego, żeby wniosek został uznany za kwalifikowalny podczas weryfikacji kwalifikowalności.

Podczas procedury selekcji i przed podjęciem przez Komisję Selekcyjną ostatecznej decyzji o przyznaniu finansowania, Stały Sekretariat sprawdza wnioskodawców w systemie wczesnego wykrywania i wykluczania (EDES), systemie ustanowionym przez Komisję Europejską w celu wzmocnienia ochrony interesów finansowych Unii i zapewnienia należytego zarządzania finansami¹⁸. Jeżeli Główny Urząd Miejski figuruje w EDES, Stały Sekretariat powiadamia wnioskodawcę, który ma następnie możliwość przedstawienia argumentów na swoją obronę przed ostateczną decyzją Komisji Selekcyjnej, zgodnie z zasadą proporcjonalności.

¹⁸ Artykuł 142, Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2018/1046 w sprawie przepisów finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii.

9. FAZA ROZPOCZĘCIA I KONTRAKTOWANIA

Faza rozpoczęcia obejmuje pierwsze 6 miesięcy przed fazą realizacji projektu. Jej celem jest zapewnienie, że wszystkie warunki administracyjne są spełnione dla szybkiego i sprawnego rozpoczęcia realizacji projektu oraz zapewnienie gwarancji co do gotowości projektu (zarządzanie projektem, realizacja projektu, zarządzanie ryzykiem). Główne aspekty poruszane na tym etapie to szkolenia z zakresu zarządzania projektem (w tym wprowadzenie do ram sprawozdawczości i monitorowania), realizacja wymogów administracyjnych i prawnych dotyczących rozpoczęcia projektu, uwzględnienie zaleceń komisji selekcyjnej, audyt ex ante oraz kontrola gotowości. Faza rozpoczęcia ma również na celu nawiązanie owocnej współpracy między projektem a Stałym Sekretariatem.

Sprawdzenie gotowości projektu jest procesem osadzonym w fazie rozpoczęcia, żeby zapobiec w jak największym stopniu poważnym, nieoczekiwanym problemom podczas samej realizacji projektu. Kontrola gotowości projektu jest przeprowadzana zarówno przez FLC podczas audytu ex ante, jak i przez Stały Sekretariat i obejmuje cały zakres kwestii zarządczych, administracyjnych, finansowych i operacyjnych, które mogą mieć wpływ na należyłą realizację projektu i osiągnięcie zamierzonych rezultatów projektu. Kontrola gotowości bada również, czy projekt ma wiarygodną strategię i wystarczające prognozowanie w odniesieniu do tematów poruszanych w sekcji zarządzania ryzykiem w formularzu wniosku (tj. zarządzanie projektem, zdolność do realizacji projektu, gotowość procedur przetargowych, realistyczny harmonogram, środowisko prawne do realizacji projektu, dokumentacja związana z inwestycjami, lokalizacją i zezwoleniami administracyjnymi...).

Jeżeli faza rozpoczęcia nie zostanie pomyślnie zakończona w proponowanym terminie 6 miesięcy (którykolwiek z wyżej wymienionych kroków nie został sfinalizowany lub negatywny wynik audytu ex ante i/lub kontroli gotowości), podmiot upoważniony ma prawo zakończyć projekt (biorąc pod uwagę, że koncepcja nie jest wystarczająco gotowa, aby ją zrealizować) i usunąć go z listy zatwierdzonych projektów EUI-IA. W takim przypadku tylko dwie kwoty ryczałtowe za fazę przygotowania i rozpoczęcia projektu są wypłacane na rzecz projektu. Jeżeli faza rozpoczęcia zostanie przerwana przed zakończeniem (np. projekt odpada), to Głównemu Urzędowi Miasta zostanie przekazana tylko kwota ryczałtowa przewidziana na koszty przygotowania projektu.

Pomyślnie zakończona faza rozpoczęcia jest warunkiem sine qua non otrzymania finansowania z EFRR na przeprowadzenie i rozpoczęcie fazy realizacji projektu.

10. JAK UZYSKAĆ POMOC

Pracownicy Stałego Sekretariatu będą gotowi udzielić wnioskodawcom pomocy w razie pytań technicznych, jakie mogą mieć podczas zaproszenia do składania wniosków EUI-IA - szczegóły można znaleźć na stronie internetowej EUI. Ponadto:

- Stały Sekretariat zorganizuje seminaria dla wnioskodawców w różnych miastach w całej Europie. Terminy i miejsca seminariów dla wnioskodawców można znaleźć na stronie internetowej EUI. Podczas seminariów uczestnicy będą mieli możliwość rezerwacji indywidualnych spotkań z przedstawicielami Stałego Sekretariatu i/lub przedstawicielami KE w celu omówienia ich pomysłu na projekt.
- Zorganizowane zostaną internetowe seminaria poświęcone konkretnym aspektom opracowywania i przedkładania projektów.
- Sekcja pytań i odpowiedzi online znajduje się na stronie internetowej EUI i odbywać się będą indywidualne konsultacje online.
- Pakiet dokumentacji wniosku (składający się z następujących elementów: zakres wymagań i obowiązków, wytycznych EUI-IA, wytycznych technicznych dotyczących elektronicznej platformy wymiany dokumentów (EEP), szczegółowych instrukcji wypełniania formularza wniosku dostępnego online we wszystkich językach UE w systemie EEP oraz dokumentu roboczego formularza wniosku) jest dostępny na stronie internetowej EUI.

11. NAJWAŻNIEJSZE TERMINY

- **31/05/2023** – ogłoszenie drugiego zaproszenia do składania wniosków EUI-IA
- **06/2023 – 09/2023** – seminaria i konsultacje online z wnioskującym
- **05/10/2023 (godz. 14.00 czasu CEST)** – termin składania formularzy wniosków
- **05/2024** – orientacyjny termin ostatecznej decyzji o wyborze projektów
- **11/2024** – data zakończenia fazy rozpoczęcia
- **01/12/2024** – zakończenie fazy rozpoczęcia i data rozpoczęcia realizacji dla wszystkich zatwierdzonych projektów

Z niecierpliwością oczkujemy na propozycje projektów!